

La prescripció en el dret civil de Catalunya: la normativa catalana només és aplicable quan hi ha una regulació pròpia de la pretensió que prescriu?

Joan Manel Abril Campoy

Facultat de Dret
Universitat Autònoma de Barcelona

Abstract

El present article analitza la problemàtica que se suscita sobre l'aplicació del règim català de la prescripció. Això resulta encara més rellevant des que, per [Llei 29/2002, de 30 de desembre, Primera del Codi civil de Catalunya](#), es va regular, en la línia dels ordenaments jurídics del nostre entorn i dels principis europeus de dret contractual, de manera moderna i sistemàtica, la prescripció. L'examen dels problemes pràctics que s'han sotmès a la resolució dels òrgans judicials evidencia una disparitat de criteris, tant per part del Tribunal Suprem com de les Audiències Provincials catalanes, sobre l'aplicabilitat del règim de la prescripció a aquelles hipòtesis en les quals la relació jurídica, que presenta punts de connexió amb diversos ordenaments jurídics interns, se subjecta al dret català. Malgrat l'absència de jurisprudència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya sobre aquesta matèria, l'estudi detingut dels arguments que s'ofereixen permet concloure, d'acord amb els raonaments que s'esmenten en el text, que en aquests supòsits esdevé aplicable la normativa sobre la prescripció que es contempla en el [Codi civil de Catalunya](#), encara que la resta de la regulació de la relació jurídica s'hagi d'heterointegrar amb el dret supletori del [Codi civil](#).

This article analyses the problems that arise from the Catalan statute of limitations regulation. The [Law 29/2002, of 30 December, First Law of the Civil Code of Catalonia](#), systematically regulates prescription in line with the laws of our surrounding legal systems and with the European principles of contract law. However, in those cases where there is a conflict of laws, both the Supreme Court and the Catalan Provincial Courts, show a disparity of criteria when deciding which statute of limitations regulation is applicable to the case. This paper argues that the regulations on the statute of limitations contained in the [Civil Code of Catalonia](#) are applicable, even when legal loopholes are construed according to the [Civil Code](#).

Title: The statute of limitation in the Civil Code of Catalonia: is the Catalan regime only applicable when specific regulation of the legal relationship subject to the statute of limitation exists?

Paraules clau: prescripció, Codi Civil de Catalunya

Keywords: statute of limitations, Civil Code of Catalonia

Sumari

1. La regulació de la prescripció en el dret civil català. De l'Usatge *Ommes Causae* al Codi Civil de Catalunya (arts. 121-1 a 121-24 i DT única)
2. El debat judicial sobre l'aplicació de la prescripció regulada en el dret català
 - 2.1. L'aplicació del règim català sobre la prescripció (art. 344 CDCC) amb anterioritat a la vigència del Llibre primer del Codi civil de Catalunya
 - 2.2. Les respostes judicials relatives a l'aplicació de la prescripció contemplada en el Llibre primer del Codi civil de Catalunya
 - 2.3. La posició del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en relació a l'aplicació de la regulació de la prescripció catalana
3. Valoració i ponderació dels arguments utilitzats: l'aplicació de la regulació catalana de la prescripció
4. Bibliografia
5. Taula de sentències citades

1. La regulació de la prescripció en el dret civil català. De l'Usatge *Omnes Causae* al Codi Civil de Catalunya (arts. 121-1 a 121-24 i DT única)

El dret històric català va contemplar la prescripció i va rebutjar en bona part les solucions del dret romà i del dret canònic pel que fa als diferents terminis de prescripció. D'aquesta manera es va generalitzar un termini de 30 anys enfront dels de 10 i 20 que s'establien en el dret romà, com es deriva de l'Usatge *Omnes Causae* (usatge núm. 156) i del capítol XLIV del *Recognoverunt Proceres*¹, encara que mantenint alguns dels terminis de prescripció curts previstos a les Constitucions i d'altres drets de Catalunya². Segurament té raó l'autoritzada opinió doctrinal que entén que, en l'època del *ius commune*, es va establir una regulació única per a la prescripció extintiva i adquisitiva, i que la normativa catalana va mantenir l'aplicació d'una regulació pensada per a la usucapció a una institució diferent, com ho és la prescripció³.

Amb posterioritat a la vigència del [Codi civil espanyol de 24 de juliol de 1889](#) (en endavant, CC) i de la [Compilació de 21 de juliol de 1960, modificada pel Decret Legislatiu 1/1984, de 19 de juliol](#), per a adaptar-la als principis constitucionals (en endavant, CDCC), el règim de la prescripció catalana, encara que es contemplava en la CDCC, es limitava a establir un termini general de prescripció de 30 anys per a les accions personals i reals (cfr. art. 344 CDCC⁴), uns terminis específics i alguna regla sobre el seu còmput. En conseqüència, si bé no hi ha dubte de què el dret català havia regulat des d'antany la institució de la prescripció, s'ha de reconèixer que aquesta es contemplava de manera parcial, la qual cosa suposava l'heterointegració d'acord amb el que preveu el CC i de conformitat amb el que disposa la DF Quarta CDCC.

La [Llei 29/2002, de 30 de desembre, Primera del Codi civil de Catalunya](#) (en endavant, CCCat) regula la prescripció d'acord amb dos objectius, perfectament, delimitats⁵. D'una banda, es tracta d'establir un règim complet i sistemàtic de la institució, d'acord, essencialment, amb la nova

¹ Constitucions i altres drets de Catalunya, llibre VII, títol II, Vol. I, constitució primera: "Item quod omnis actio personalis, vel realis, quae de iure comuni debet tolli decem, vel viginti annis, extenditur usque ad triginta annos contra debitorem possidentem rem obligatam, vel eius haeredes".

² Constitucions i altres drets de Catalunya, llibre VII, títol II, Vol. I, constitució segona: "Totas causas, sis vol bonas, o mlas, o rahons civils, o encara criminals, si dins trenta Anys diffinidas no serán, o Catius que ien contentio serán posars, e no son per altre empero possehits, si diffinits o venuts no seran, en neguna manera no sin redemanants, Si algu empero apres aquest nombre de trenta anys assejara moure plet, aquest nombre li result, e una liura de or a aquest aquí lo Rey manara, forçat pac".

Sobre l'evolució del dret pretori al dret català, consulteu l'obra de FONTANELLA (1612-1622, cl. V, glosa V, part 2a, nùms. 87 i 88; 1668, p. 274); CÀNCER (1718, p. 283).

³ Així, ho manifesta PUIG FERRIOL (2005, pp. 437 i seg.). Sobre els treballs previs que conduïren a la CDCC i per a saber com la regulació completa que existia de la prescripció en el Projecte de Compilació de 1955 es va veure eliminada, consulteu SALVADOR CODERCH (1985, pp. 135 i seg.) i LAMARCA I MARQUÈS (1999, p. 960).

⁴ Sobre l'evolució històrica del precepte, llur difícil exegesi i el termini general ordinari de prescripció que preveu, vegeu amb detall PUIG FERRIOL (1987, pp. 882 i seg.).

⁵ RIVERO HERNÁNDEZ (2003, pp. 45 i seg.); FERRER RIBA (2003, p. 3); VAQUER ALOY i LAMARCA I MARQUÈS (2005); VAQUER ALOY (2008b).

regulació de la prescripció a Alemanya, derivada de la reforma del *Bürgerliches Gesetzbuch* (en endavant, BGB) de 2001, i amb el *soft law* (Principis del Dret europeu dels contractes; en endavant, PECL)⁶, en el qual no només l'ampli joc de l'autonomia de la voluntat pel que fa a l'ampliació o la reducció dels terminis prescriptius, la suspensió de la prescripció en determinats supòsits o l'ús d'una terminologia concreta (vgr. la pretensió com a objecte de la prescripció. Cfr. §194 BGB) són clars exemples d'aquesta influència. D'altra banda, es pretén reduir, en harmonia amb els ordenaments jurídics del nostre entorn, amb la revisió de la diligència que s'ha de requerir al titular de la pretensió, així com amb la superació (evident en els darrers temps) del *tempus lento* del dret civil, el termini general de prescripció de 30 anys a 10⁷ i modernitzar, per tant, la disciplina de la prescripció extintiva.

No és objecte d'aquest estudi destacar les novetats ni les característiques de la regulació que, sobre la prescripció, s'inclou en el Llibre primer del CCCat (arts. 121-1 a 24), sinó examinar els arguments que s'utilitzen, judicialment, per a estimar o rebutjar l'aplicació dels nous terminis de prescripció (i, en general, de la regulació completa de la prescripció a Catalunya⁸) a supòsits en els quals, segons les normes de dret internacional privat (aplicables als conflictes entre diferents ordenaments jurídics del mateix Estat *ex art. 16 CC*), la relació jurídica està subjecta al dret privat català.

No obstant, sí que convé ressenyar els principals trets definitoris de la regulació de la prescripció en el dret català i el criteri que s'ha adoptat respecte del dret intertemporal (cfr. DT única CCCat), així com emmarcar la codificació catalana i els objectius que persegueix en l'intent europeu d'aconseguir un marc comú de referència.

En primer terme, la regulació de la prescripció en el dret català s'incardina en l'etapa que inicia la Llei primera del CCCat, en la qual, com succeeix en diferents ordenaments jurídics (Quebec, 1991;

⁶ Encara que el Preàmbul de la Llei primera del CCCat fa referència, com a antecedents que s'han pres en consideració, a reformes de països del nostre entorn relativament recents i a reformes legislatives en curs, ja s'ha indicat que la influència de la reforma alemanya i dels PECL és notòria. Així, ZIMMERMANN (2001, pp. 216 i seg.); LAMARCA I MARQUÈS (2002); ARROYO I AMAYUELAS I VAQUER ALOY (2002); MARTÍNEZ SANZ (2002); SÁNCHEZ LORENZO (2002); FERRER RIBA (2003, pp. 2-4); ESPIAU ESPIAU I VAQUER ALOY (2003, 2005); LANDO I BEALE (1999); LANDO, CLIVE, PRÜM I ZIMMERMANN (2003).

⁷ Sobre la inaplicació del termini de 30 anys de l'art. 344 CDCC a favor del termini de 15 anys de l'art. 1.964 CC per a les accions personals, vegeu LAMARCA I MARQUÈS (1999, pp. 957-982) i ABRIL CAMPOY (2003, pp. 750-760). En la jurisprudència menor, es posicionen en contra de l'aplicació de la prescripció catalana, contemplada en l'art. 344 CDCC, entre d'altres, la SAPB, Sec. 17a, 9.3.2001 (AC 2001\1032) i la SAPB, Sec. 11a, 11.5.2001 (JUR 2001\234879). Respecte d'aquesta darrera resolució judicial, vegeu el vot particular de la Magistrada AMAT LLARI en defensa de l'aplicació de la prescripció del dret català.

⁸ No es tracta només d'argumentar si en un supòsit concret (contractes d'obra o de serveis, o hipòtesis de responsabilitat extracontractual) s'aplica el termini previst per l'art. 121-21 CCCat o pels arts. 1966 o 1968 CC, sinó si d'altres extrems regulats de forma diversa en el CC i en el dret català, o desconeguts en el CC, són o no aplicables (imperativitat de la prescripció, causes d'interrupció, llur suspensió o l'establiment d'un termini de preclusió).

Sobre l'art. 121-21.d) CCCat cal esmentar el plantejament d'una qüestió d'inconstitucionalitat (9200-2008) per part del JPI núm. 1 de Lleida.

Holanda, 1992; Alemanya, 2001), s'ha evolucionat de la codificació a la descodificació, amb una sèrie de lleis especials que extreien matèries del nucli comú i les subjectaven a un règim específic, per tornar novament a recodificar. I aquest concepte de Codi és el que, amb un caràcter obert, tant en la seva estructura com en el seu contingut, permet avançar en les finalitats que un Codi persegueix⁹ i, alhora, rebutjar regulacions intangibles i immutables.

Per tant, encara que el dret civil català sempre resultarà incomplet, per mor del que disposa l'art. 149.1.8 CE, que reserva a l'Estat¹⁰, com a competències exclusives, determinades matèries de dret civil, en el futur Llibre sisè ha d'abordar la regulació de les obligacions i contractes. Aquest Llibre sisè s'ha d'elaborar, i a això reafirma el caràcter obert del CCCat, sense desconèixer l'impuls europeu que, en un primer moment, va pretendre l'elaboració d'un Codi europeu de contractes amb caràcter vinculant per als Estats membres¹¹, per a després, a partir de la Resolució del Parlament europeu, de 15 de novembre de 2001, sobre l'aproximació del Dret civil i mercantil dels Estats membres, constatar la deficiència de la utilització de la tècnica de les Directives, en tant que regulacions de mínims i amb evidents limitacions pel que fa a la seva eficàcia directa horitzontal, i apostar per un *body of rules*, com a *soft law* que s'estengui al dret patrimonial, per tal d'aconseguir un llenguatge comú que permeti superar la diversitat en les diferents interpretacions del dret europeu per part dels Estats membres¹². Des d'aquesta òptica, la normativa catalana de la prescripció s'alinea amb allò que s'ha establert en els PECL. Per aquesta raó, moltes de les diferències, pel que fa a concepció de la institució, llur eficàcia i terminis, que poden existir respecte del CC, s'adeqüen amb el *soft law* europeu, en tant que desideràtum a aconseguir pels Estats membres.

En segon lloc, s'ha optat per abordar la prescripció des d'una regulació completa que, d'una banda, modernitza la regulació existent sobre la matèria (no només pel que fa als terminis de prescripció, a la determinació de l'objecte de la institució o a la introducció de la suspensió, basada tant en causes objectives com d'una altra índole) i, de l'altra, delimita perfectament la prescripció de la caducitat¹³, encara que aquesta també es pugui projectar sobre relacions disponibles, participant en aquests casos d'algunes notes pròpies de la prescripció.

⁹ ROCA TRIAS (2002, pg. 41). L'autora senyala les tres finalitats que un codi persegueix i que, sens dubte, són predicables de la regulació catalana: expressió d'una concreta cultura jurídica, instrument polític per a assolir determinats objectius i exercici de la sobirania. Vegeu també EGEA FERNÁNDEZ (2003) i GETE-ALONSO I CALERA (2008).

¹⁰ La doctrina del TC, recollida en les SSTC 12.3.1993 (RTC 1993\88) i 16.5.1993 (RTC 1993\156), i coneguda per la doctrina com a tesi "intermèdia", estima que el "desenvolupament" del dret civil català requereix d'una connexió entre les noves matèries a regular i les contemplades en la CDCC. La mateixa tesi sobre l'abast intermedi del terme "desenvolupament" es manté a la STC 28.6.2010 (EDJ 2010\121768).

¹¹ Resolucions del Parlament europeu de 26.5.1989 i 6.1.1994. El caràcter poc realista de dites resolucions, que persegueixen una reducció dels costos de transacció i un augment de la seguretat jurídica, ha estat posat de manifest per ARROYO I AMAYUELAS i VAQUER ALOY (2002).

¹² Sobre el Marc comú de referència (*Common Frame of Reference*), vegeu, entre d'altres, VAQUER ALOY (2008a) i VON BAR (2008).

Així, com a punt de partida, i sota l'ombra de les denominades "disposicions generals", el legislador català ha volgut aclarir que l'objecte de la prescripció és la pretensió relativa a un dret disponible i s'ha encarregat ell mateix de definir en el pòrtic de la disciplina què s'entén per dita pretensió. En efecte, l'art. 121-1 CCCat indica que la pretensió és el dret a reclamar d'un altre una acció o omissió. Alhora, ha posat de relleu que les pretensions merament declaratives i aquelles que afecten relacions indisponibles són imprescriptibles¹⁴. D'altra banda, ha regulat una legitimació àmplia per a al·legar-la, així com la necessitat de llur articulació com a fet extintiu; ha contemplat els seus efectes i llur extensió a les garanties accessòries¹⁵, i la seva renúncia (cfr. arts. 121-4 a 10 CCCat). Possiblement, un dels aspectes més rellevants d'aquestes disposicions generals és la possibilitat, en línia amb la resposta de les regulacions europees més recents i amb les directrius del *soft law* europeu, de, malgrat reconèixer el caràcter imperatiu (o de *ius cogens*) de les normes que regulen la prescripció, possibilitar el joc de l'autonomia de la voluntat per que fa a l'augment o la reducció dels terminis de prescripció. Ara bé, aquesta facultat no és il·limitada, sinó que es veu afectada per una doble limitació (cfr. art. 121-3 CCCat): la primera, que no es pot reduir o augmentar el termini en més de la meitat o el doble del que es preveu legalment i, la segona, que el pacte no pot col·locar a una de les parts en una situació d'indefensió respecte de l'altra.

¹³ Sobre la regulació de la caducitat, llur substantivitat i la influència dels ordenaments jurídics que han donat lloc a l'actual normativa del Llibre primer del CCCat, vegeu RIVERO HERNÁNDEZ (2003, p. 2099) i BOSCH CAPDEVILA (2005, pp. 289 i seg.).

¹⁴ En aquest sentit, l'art. 121-2 CCCat exclou de l'objecte de la prescripció tres tipus de situacions: les pretensions merament declaratives, les pretensions relatives a drets indisponibles i les pretensions que la Llei exclouï de la prescripció. Entre les primeres, les merament declaratives, s'exclouen l'acció declarativa de la qualitat d'hereu, la de divisió de la cosa comú, la de partició de l'herència, la de delimitació de finques contigües i la d'elevació a públic d'un document privat. L'estudi del precepte i la imprescriptibilitat de les accions declaratives es pot obtenir de la lectura de la STSJCat 12.2.2007 (RJ 2007\3632) quan estableix que: "Ello no puede significar, pues, otra cosa que mediante dicha norma se ha venido a sancionar una previa realidad jurisprudencial (y doctrinal), como ha ocurrido con otras figuras de igual origen incorporadas progresivamente a la legislación positiva (p. e. las condenas de futuro, reguladas ahora en el art. 220 LECiv (...), que por lo demás había accedido con notable anterioridad a otros ordenamientos civiles próximos (la compilación de Navarra o la Ley de sucesiones de Aragón) e incluso a otras leyes generales (art. 19.4 de la Ley 7/1998, de 13 de abril, sobre condiciones generales de la contratación, modificada por Ley 39/2002, de 28 de octubre, de transposición al ordenamiento jurídico español de diversas directivas comunitarias en materia de protección de los intereses de los consumidores y usuarios), de manera que, al menos por lo que se refiere a las acciones que aquí se analizan, carece de toda utilidad el régimen transitorio contenido en la Disposición Única de la Ley 29/2002. En consecuencia, no cabe si no dar la razón al recurrente cuando afirma, por un lado, que las acciones merodeclarativas que ejercita en su demanda para que sea declarada su condición de heredero contractual de D. Antonio y para que sea declarada radicalmente nula la sustitución fideicomisaria condicional que le fue impuesta en el testamento de su causante posterior al heredamiento capitular, sin la adecuada reserva habilitante, no están sujetas a prescripción y, en su virtud, con estimación del correspondiente motivo de su recurso, procede revocar el correspondiente pronunciamiento de la sentencia recurrida que las declara prescritas". Dita sentència posa de relleu que, a diferència d'altres extrems de la prescripció que van ser tractats en els treballs prelegislatius i explicats en l'Exposició de motius de la norma, no es fa cap al·lusió a la imprescriptibilitat de les accions.

¹⁵ Sobre l'eficàcia de la prescripció en el CCCat, llur extensió a les garanties accessòries i llur valoració davant les respostes del dret comparat, vegeu el detallat i complet article de FERRER RIBA (2003).

A continuació es regula el règim de la interrupció de la prescripció, com a hipòtesi que, de ser al legada oportunament, produeix la pèrdua de tot el termini transcorregut¹⁶, així com les causes i els requisits que fan falta per al seu acolliment (cfr. arts. 121-11 a 14 CCCat). Sens dubte, la novetat més destacada és la previsió de la suspensió de la prescripció, com a institució que deixa paralitzat el còmput del termini de prescripció mentre es produeix (art. 121-19 CCCat) i que s'origina bé per causes objectives (força major: art. 121-15 CCCat) o subjectives, com són l'existència de relacions personals o familiars entre el titular de la pretensió i l'obligat a dur a terme l'acció o l'omissió (art. 121-16 CCCat). S'ha d'assenyalar que, en el supòsit en què es tracta de menors d'edat o incapaces, i mentre no disposin de representant legal, la suspensió de la prescripció, a diferència del que succeeix en els altres supòsits, es pot apreciar d'ofici (arg. art. 121-18 CCCat).

Finalment, les previsions normatives sobre la prescripció es tanquen amb una secció quarta en què se simplifiquen i sistematitzen els terminis de prescripció, alhora que s'atribueix una nova funció al termini de 30 anys de l'Usatge *Ommes Causae* recollit per la CDCC. En primer terme, el termini de prescripció general de les accions reals i personals de 30 anys es converteix en un termini de preclusió, de manera que qualsevol pretensió susceptible de prescripció s'extingeix, en tot cas, pel transcurs ininterromput de 30 anys des del seu naixement, amb independència de què concorrin causes de suspensió o de què els legitimats per a articular l'excepció de prescripció no hagin conegut o pogut conèixer les dades que la fonamenten (art. 121-24 CCCat). En segon terme, s'acull el criteri subjectiu com a paràmetre per a la determinació del *dies a quo* del còmput dels terminis de prescripció. D'aquí que l'inici dels terminis de prescripció, sens perjudici del que s'ha dit anteriorment respecte de la preclusió, es fixi en el moment en què la persona titular de la pretensió coneix o pot conèixer, amb un criteri de raonabilitat, les circumstàncies que fonamenten la pretensió i la persona contra la qual es pot adreçar (art. 121-23 CCCat). I, en tercer terme, se sistematitzen i adeqüen a la realitat social els terminis de prescripció. En aquest ordre d'idees, s'estableix un termini general i residual de prescripció, de 10 anys, per a totes aquelles pretensions que no estiguin subjectes a un termini específic més curt. D'aquesta manera s'elimina el termini general trentenari, excessivament llarg per a la realitat social actual i que permetia entendre per què en determinades ocasions els tribunals de justícia preferien aplicar el termini quinzenal de l'art. 1.964 CC en comptes del termini de 30 anys contemplat en l'art. 344 CDCC (cfr. art. 121-20 CCCat). Pel que fa als terminis de prescripció més curts, se sistematitzen en dos: un, triennal, per a les pretensions relatives a pagaments periòdics que s'hagin de dur a terme per anys o terminis més breus; les referents a la remuneració de les prestacions de serveis i execucions d'obra; les de cobrament del preu en les vendes al consum, i les de responsabilitat extracontractual (art. 121-21 CCCat) i, un altre, anual, per a les pretensions que protegeixen el fet possessori (art. 121-22 CCCat).

¹⁶ L'art. 121-14 CCCat indica en cada cas, detalladament, el moment temporal concret a partir del qual es torna a iniciar el còmput del termini de prescripció, quan hi ha interrupció, i distingeix entre els supòsits d'interrupció judicial, extrajudicial i el cas d'arbitratge.

En tercer lloc, com així es destaca en el mateix Preàmbul de la norma, el règim de la prescripció i de la caducitat es doten d'un grau de retroactivitat mitjà, de manera que les normes del Llibre primer s'apliquen a les pretensions nascudes i no exercitades amb anterioritat a la seva entrada en vigor (1.1.2004). No obstant, per tal d'aconseguir que sempre s'acabi aplicant el termini de prescripció que resulti més curt, la DT única conté una sèrie de precisions per a facilitar la consecució d'aquest objectiu¹⁷.

2. El debat judicial sobre l'aplicació de la prescripció regulada en el dret català

La controvèrsia sobre l'aplicació de la prescripció regulada pel dret català no és nova ni ha aparegut arran de la vigència de les previsions que, en relació amb la institució de la prescripció, es contenen en el Llibre primer del CCCat. Una anàlisi retrospectiva de les decisions judicials, tant del TS, ja sigui de la Sala civil o la contenciosa, com de les AP de Catalunya, permet apreciar com abans de l'entrada en vigor del CCCat ja existien parers oposats. Ara bé, potser la controvèrsia és ara molt més apreciable ja que, sota la vigència de la CDCC¹⁸, el debat se centrava en l'aplicació del termini general de 30 anys enfront del de 15 que preveu, com a termini general, encara que només per a les accions personals, l'art. 1964 CC¹⁹. En canvi, sota la vigència del CCCat, hi ha terminis que s'amplien respecte de la regulació del CC, com el de la responsabilitat extracontractual, que passa d'1 any (art. 1968 CC) a 3 [art. 121-21 d) CCCat], mentre que d'altres, com el de les obligacions el pagament de les quals s'ha de realitzar per anys o terminis més breus, s'escurcen, passant de 5 anys (art. 1966 CC) a 3 [art. 121-21 a) CCCat], i d'altres ho fan considerablement en relació al dret català anterior i a allò previst en el CC (10 anys de termini general per a qualsevol tipus de pretensió –art. 121-20 CCCat– enfront dels 30 anys de l'art. 344 CDCC i els 15 anys previstos per a les accions personals en l'art. 1.964 CC).

¹⁷ D'acord amb el text, s'aplicarà el CCCat, encara que la pretensió hagi nascut abans de la seva vigència, si el termini de la present Llei és més curt [cfr. DT única c): "Disposició transitòria única. Les normes del llibre primer del Codi civil de Catalunya que regulen la prescripció i la caducitat s'apliquen a les pretensions, les accions i els poders de configuració jurídica nascuts i encara no exercits amb anterioritat a l'1 de gener de 2004, amb les excepcions que resulten de les normes següents: (...) c) Si el termini de prescripció establert per aquesta Llei és més curt que el que establia la regulació anterior, s'aplica el que estableix aquesta Llei, el qual comença a comptar des de l'1 de gener de 2004. Tanmateix, si el termini establert per la regulació anterior, tot i ésser més llarg, s'exhaureix abans que el termini establert per aquesta Llei, la prescripció es consuma quan ha transcorregut el termini establert per la regulació anterior"].

¹⁸ Resulta xocant que, amb anterioritat a la CDCC, la doctrina catalana evidenciés que el termini de 30 anys era l'aplicable a Catalunya, ja que així ho reconeixien les SSTS que, en aquest sentit, constituïen jurisprudència (SSTS, 1a, 31.5.1910 i 12.3.1915, respecte de la nul·litat dels contractes; 28.2.1908, 27.11.1908, 31.5.1910, 12.3.1915 i 21.12.1940, en relació a la nul·litat dels testaments; 12.4.1913, 1.7.1919 i 10.4.1947, sobre l'acció de reclamació de la llegítima; 6.2.1915, 6.2.1917 i 15.12.1922, en relació a les accions relatives als censos). Vegeu, en aquest sentit, BROCA (1985, p. 642) i BORRELL I SOLER (1944, p. 298).

¹⁹ LAMARCA I MARQUÈS (1999, p. 963) posa de relleu com, incomprensiblement, el termini de 30 anys va caure en desús sota la vigència de la CDCC.

I encara més. El present debat i les controvèrsies que origina respecte de l'aplicació del règim de la prescripció previst en el CCCat resulta, si és possible, més rellevant, ja que encara no hi ha jurisprudència de la Sala civil i penal del TSJCat sobre aquesta matèria.

2.1. L'aplicació del règim català sobre la prescripció (art. 344 CDCC) amb anterioritat a la vigència del Llibre primer del Codi civil de Catalunya

S'ha pogut posar de relleu com, amb anterioritat a la vigència de la CDCC, tant la doctrina catalana com la jurisprudència del TS es mostraven a favor de l'aplicació de l'Usatge *Omnes Causae* i del termini de prescripció de 30 anys a les relacions jurídiques subjectes al dret català. Després de la vigència de la CDCC, i amb anterioritat a l'entrada en vigor del Llibre primer del CCCat, es troben, d'una banda, sentències del TS que, sense plantejar-se ni motivar aquest extrem, no apliquen el termini de prescripció del dret català²⁰, mentre que, d'altra banda, hi ha pronunciaments del TS que admeten l'aplicació del termini de prescripció de 30 anys, contemplat en l'art. 344 CDCC. Per la importància que aquesta dada pot tenir respecte de la ponderació de les solucions a adoptar, s'ha de retenir, des d'ara, que es tracta de supòsits en els quals, o bé la matèria civil no es trobava regulada pel legislador català (nul·litat dels contractes simulats o règim de la distribució de fruits entre copropietaris), o es tractava d'una matèria de clara competència exclusiva de l'Estat (art. 149.1.8 CE), com és l'ordenació dels registres i instruments públics.

La STS, 1a, 20.2.1987 (RJ 1987\724) examina el termini de prescripció aplicable a una acció de frau o de simulació que afecta unes compravendes realitzades per l'heretant a favor del seu fill i el seu germà i, tot i que estima que l'acció no ha prescrit, perquè ni tan sols ha transcorregut el termini de prescripció de 15 anys de l'art. 1.964 CC, no desconeix l'aplicació del dret català, atès que afirma que, en seu de prescripció, l'acció personal es regiria pel que disposa l'art. 1.964 CC i l'art. 344 CDCC²¹.

La STS, 1a, 23.6.1992 (RJ 1992\5481) resolia un recurs de cassació en el que s'articulava un motiu (el cinquè) que adduïa la infracció de l'art. 344 CDCC. En concret, la sentència argumenta que no

²⁰ En el sentit del text, es poden examinar les SSTS, 1a, 22.11.1982 (RJ 1982\6554), 12.2.1988 (RJ 1988\941), 28.11.1988 (RJ 1988\8718) i 21.12.1991 (RJ 1991\9475) que apliquen, sense plantejar-se la qüestió, el termini de prescripció general del CC, sempre que l'acció, segons aquest, s'exerciti de forma temporània. En efecte, la darrera de les sentències citades afirma que: "(...) carece de aplicación al presente supuesto litigioso, pues la prescripción de las acciones derivadas de un contrato de comisión... se produce por el transcurso de quince años que, para las acciones personales que no tengan señalado un término especial en ningún otro precepto, establece el inciso segundo del art. 1.964 del Código Civil, en relación con el 943 del Código de Comercio".

²¹ Dita sentència afirma que: "Y en cuanto a la extintiva, porque como muy bien se dice en el quinto considerando de la resolución impugnada, el inciso final del último párrafo del artículo 75 de la compilación, lo que dice es 'que la acción por fraude y la de simulación, en su caso sólo podrá ejercitarla el heredero o el que lo sea de éste, aun en vida de su causante', razón por la cual nos hallaríamos aquí a presencia de la acción personal a que se refiere el artículo 1.964 del Código Civil en relación con el 344 de la Compilación, plazo de quince años en que aquel precepto marcado, que como se recoge en el propio motivo al indicar que entre la fecha inicial que en él se señala y la presentación de la demanda por el aquí recurrido han pasado doce años y dos meses, no había transcurrido".

es tracta d'una reclamació de les rendes derivades de l'existència d'un contracte entre les parts i subjecta a la prescripció de l'art. 1.966 CC, sinó de la part dels fruits que li corresponen com a copropietari del bé comú. En tractar-se, per tant, d'una acció personal de reclamació de fruits entre copropietaris i no haver un termini especial, resulta d'aplicació el termini prescriptiu general de 30 anys previst en l'art. 344 CDCC²². El mateix criteri, favorable a l'aplicació de l'art. 344 CDCC, s'havia establert en la STS, 1a, 20.1.1971 (RJ 1971\221), relativa a un precontracte unilateral d'opció de compra.

Amb posterioritat, la STS, 3a, 31.1.2001 (RJ 2001\1083), en enjudiciar la legalitat o il·legalitat de l'art. 177 del [Reglament hipotecari](#), analitza si es pot mantenir la solució de la caducitat dels assentaments registrals que no respecten el termini de prescripció de 30 anys que preveuen el dret català i el dret navarrès. Noteu que la matèria a què s'aplica el termini de prescripció de 30 anys és la del dret immobiliari registral (cfr. art. 149.1.8 CE) i, en particular, la caducitat de les condicions resolutòries explícites²³.

Molt més enriquidor és el panorama judicial que presenten les resolucions de les AP de Catalunya. La SAPB, Sec. 11a, 13.12.1995 sostenia que, en la línia dels pronunciaments de la Sala primera del TS, el termini de prescripció aplicable a l'acció personal que es derivava d'un contracte de compravenda era el de 30 anys que procedia de l'Usatge *Omnes Causae*²⁴ i,

²² La STS, 1a, 23.6.1992 (RJ 1992\5481) argumenta en els següents termes: "Parten los recurrentes de que lo reclamado en la demanda es el importe de las rentas producidas a consecuencia del contrato concertado por ellos mismos con 'FIX', lo que es absolutamente inexacto ya que de lo que se trata es del percibo por D. J. M. de los frutos o utilidades que le corresponden por su cuota en la comunidad, y la acción ejercitada, por tanto, no se halla sujeta al plazo prescriptivo del art. 1966 del C.c., por cuanto no versa sobre la reclamación de las rentas ni se trata de un plazo determinado por años o en plazos más breves, sino que, obtenidos los frutos de la cosa común, había de procederse a su reparto entre los copropietarios, a quienes asiste -en este caso a D. J. - una acción personal para reclamarlos de los condóminos que se hayan beneficiado con ellos -Don M. y Don J. -, sin término prescriptivo especial, por lo que es correcta la aplicación del general de treinta años establecido en el art. 344 de la Compilación del Derecho Civil Especial de Cataluña, según ha resuelto la Sala de instancia, de donde se sigue que ha de parecer también este motivo".

²³ STS, 3a, 31.1.2001 (RJ 2001\1083): "Finalmente examinaremos la más seria de las objeciones formuladas al novedoso artículo 177 del Reglamento Hipotecario, centrada en que no respeta los plazos de prescripción establecidos en las Compilaciones Forales de Navarra y Cataluña (...).

Nos encontramos, sin embargo, con que el sistema inmobiliario registral es idéntico para los territorios de Derecho Común y Foral, con lo que el segundo párrafo del precepto reglamentario comentado no ha tenido en cuenta las especialidades de algunos de éstos, concretamente de Navarra y Cataluña, a fin de señalar el plazo que, salvo pacto en contrario, debe haber transcurrido para que puedan considerarse prescritas las acciones derivadas de condiciones resolutorias explícitas, que tanto en Navarra como en Cataluña es de treinta años (...).

La imposibilidad, ya expresada en el fundamento jurídico séptimo de esta resolución, de que determinemos la forma en que habría de quedar redactado el párrafo segundo del artículo 177 del Reglamento Hipotecario para preservar su legalidad, no deja otra alternativa que la declaración de su nulidad de pleno derecho, ya que el último inciso de dicho apartado se refiere tanto al supuesto contemplado en el primer párrafo del artículo, cuya legalidad nos parece evidente por las razones expuestas, como al caso del párrafo segundo, cuya ilegalidad acabamos de poner de manifiesto por no respetar el plazo de prescripción de las acciones personales en los territorios forales de Navarra y Cataluña, a los que se extiende el sistema de cancelación de los asientos por caducidad previsto en dicho precepto del Reglamento Hipotecario" (FJ 17è).

²⁴ Els arguments en què es basava la decisió de l'AP eren els següents: "-Dispone el art. 1 de ésta: 'De conformidad con lo que establece la Constitución y el Estatuto de Autonomía las disposiciones de Derecho Civil

posteriorment, l'AAPB, Sec. 12a, 27.1.2003 (JUR 2003\109632) aplicava el termini trentenari, d'ofici, al supòsit enjudiciat²⁵. Alhora, l'AP Tarragona havia sostingut que el termini de 30 anys *ex* art. 344.2 CDCC era l'aplicable per a la prescripció d'una acció de rendició de comptes²⁶.

No obstant, la mateixa Secció 11a de l'APB, malgrat allò establert per la STS, 3a, 31.1.2001 (RJ 2001\1083), modificava el seu anterior criteri i es posicionava en contra de l'aplicació del termini de prescripció del dret català, llavors encara regulat en l'art. 344 CDCC. L'argument utilitzat, i que s'estendria en tant que *ràtio decidendi* a d'altres resolucions de Seccions diferents de l'APB, era que el termini de prescripció de 30 anys que es contenia en l'art. 344 CDCC només resultava d'aplicació a les institucions jurídiques regulades pel dret català²⁷. Resulta si més no curiós que

de Cataluña regirán con preferencia al CC y a las otras disposiciones de igual aplicación general' remitiendo el art. 3 en cuanto a los efectos de los estatutos real y formal a lo establecido en el Título Preliminar del CC y disposiciones concordantes.

-Según el art. 14 CC en relación con los artículos 16.1 y 105 se aplicarán a las obligaciones contractuales la ley nacional común a las partes, y tratándose de bienes inmuebles, la ley del lugar donde estén sitios.

-Radicando el inmueble objeto de la compraventa que nos ocupa en Cataluña es de aplicación el Derecho Civil Catalán y sólo en lo que no se encuentre previsto, el CC.

-El Usatge Omnes Causae en el que se basa tal precepto ha venido siendo aplicado por la jurisprudencia en numerosas ocasiones (SSTS 21-12-1940 [RJ 1940, 1141] , 20-1-1971 [RJ 1971, 221] o más recientemente, en la de 23-6-1992). Resulta así que el plazo general de 15 años establecido en el CC para la prescripción de las acciones personales que no tengan señalado plazo especial es, para las mismas acciones, de 30 años en Cataluña. Tampoco pueden existir dudas de que la acción ejercitada tienen naturaleza personal pues no se ejercita aquí la acción cambiaria derivada de las letras impagadas, sino la causal que dimana del contrato subyacente”.

²⁵ La Secció 12^a de l'AP es pronunciava de la següent manera: “SEGUNDO El argumento relativo a la prescripción utilizado por el Juzgado es sorprendente, pues dicho órgano de primera instancia aplica el plazo de prescripción de quince años que, para las acciones personales que no tengan plazo especial, establece el artículo 1.964 del Código Civil , cuando dicho plazo no es aplicable en Cataluña, como es bien conocido. El artículo 344 de la Compilación de Derecho Civil de Catalunya (...) establece que las acciones y los derechos, sean personales o reales, que no tengan señalado plazo especial, prescribirán a los treinta años, salvo las acciones y derechos reales sobre bienes muebles, que lo harán a los seis años. Por tanto, toda la discusión respecto a esta cuestión de los quince años y a la forma en que ha de iniciarse el cómputo de dicho plazo es inútil por completo, porque no rige el repetido plazo, sino el de treinta años. Es llamativo no sólo que el Juzgado no se haya percatado de ello, sino que no lo haya hecho tampoco la parte recurrente”. És lloable que, encara que la prescripció es configuri com a una excepció material apreciable a instància de part, una vegada articulada en el procediment, la determinació del termini de prescripció aplicable s'emmarca en l'àmbit del principi *iura novit curia*.

²⁶ La SAP Tarragona, Sec. 3a, 26.4.2000 (JUR 2000\196382) defensava l'aplicació del termini de 30 anys: “Respecto a la prescripción extintiva de los derechos y acciones, el artículo 1.972 del Código Civil establece que ‘el termino para la prescripción de las acciones para exigir rendición de cuentas corre desde el día en que cesaron en sus cargos los que debían rendirlas’. Alega el apelante que el actor se jubiló en el año 1.973, momento a partir del cual debía computarse el plazo para rendir las cuentas, en caso de existir la sociedad irregular, sin embargo desde dicha fecha al momento en que se interpuso la demanda (abril de 1998) es evidente que la acción para exigir la rendición de cuentas no había prescrito porque el plazo aplicable en Cataluña es el plazo de treinta años previsto en el artículo 344 de la Compilación por lo que la acción ejercitada no prescribiría hasta el año 2003” (FJ 2n).

²⁷ Així, la SAPB, Sec. 11a, 11.5.2001 (JUR 2001\234879) establí que: “La condición resolutoria que aparece inscrita, garantiza el precio aplazado de un contrato de compraventa, el contrato de compraventa no puede considerarse como una institución de derecho civil catalán que es lo que delimita el ámbito de aplicación de las normas de la compilación, por lo que no puede acudir al art. 344 de la misma, sino, a los arts. 1930, 1932 y 1964 del C.Civil. Prescrita por el transcurso de más de 15 años desde el 11-12-1975 el derecho a reclamar el pago del precio aplazado de la compraventa, sin que consten actuaciones posteriores, debe cancelarse la condición resolutoria anotada”. I aquest mateix aparell argumental s'utilitzà en la SAPB, Sec. 17a, 9.3.2001 (AC 2001\1032): “No obstante, contra lo que sostienen la Sentencia de la Sección 11 y la del TS, frente a otras muchas que sustentan

determinades Seccions de l'APB advoquessin per una interpretació contrària a l'aplicació del dret civil català, en matèria de prescripció, enfront d'aquelles sentències del TS, ja fossin de la Sala civil o contenciosa, en les quals, fins i tot en matèries de competència exclusiva de l'Estat, reconeixien l'aplicació del termini de prescripció català de 30 anys²⁸.

2.2. Les respostes judicials relatives a l'aplicació de la prescripció contemplada en el Llibre primer del Codi civil de Catalunya

Una nova fita temporal, i rellevant pel que ja hem tingut ocasió de posar de manifest, ja que va suposar una regulació detallada i completa de la prescripció, en harmonia amb les més recents regulacions de dret comparat i les directrius del *soft law* contingut en els PECL, va ser la promulgació de la Llei primera del CCCat. Pel que fa a l'aplicació de la prescripció continguda en el CCCat en comptes de la regulació del CC, s'ha de resoldre, al meu parer, conforme als criteris que l'ordenament jurídic estatal estableix per a la resolució dels conflictes interregionals (la determinació d'aquests criteris constitueix una competència exclusiva estatal. Cfr. art. 149.1.8 CE), ja que no es pot ignorar que es tracta de normes vigents de diferents ordenaments jurídics, encara

criterio diferente, es del parecer de la Sala, reiterando lo ya dicho, que el art. 344 únicamente tiene aplicación cuando la materia de que se trata aparezca regulada en la Compilación o en leyes especiales emanadas del Parlamento catalán (la cursiva és meva).

El único obstáculo posible a la aplicación del 1964 CC podría encontrarse en su incompatibilidad con los principios generales del ordenamiento jurídico catalán a que se refiere la STSJ Cataluña de 16-6-1997. Pero no éste el caso del art. 1964 por cuanto si bien el 344 de la Compilación arranca directamente del 'Usatge Omnes Causae', no puede olvidarse las circunstancias actuales –«la realidad social del momento» a que se refiere el art. 3 del Título Preliminar del CC, de directa aplicación a todo el territorio español, y el propósito del reformador a que obedecía la Ley de 1984' de acomodar este texto legal a las actuales necesidades sociales y a la realidad catalana' – son completamente diferentes, siendo tendencia de nuestros días el acortar los plazos excesivos y sin que el propio Parlamento catalán sea ajeno a esta tendencia desde el momento en que en otra de sus normativas 'autónomas y autosuficientes' como es el Código de Sucesiones ha sustituido el larguísimo plazo de 30 años – idéntico al de las acciones personales del art. 344– que establecía la Compilación en su art. 146 por el más moderado de 15 años, igual al del art. 1964 CC.

El mismo 'Usatge Omnes Causae', base del 344, no fue recogido 'ab initio' en su integridad, sino debidamente adaptado a las circunstancias, y así, por ejemplo, la 'actio communi dividundi', que aquél declaraba prescriptible, en el Derecho Catalán fue siempre considerada imprescriptible (STS 10 abril 1947)". I en la SAPB, Sec. 1a, 24.3.2009 (AC 2009\1537), es deia que: "En este sentido no podemos entender que el hecho de que el párrafo segundo del artículo 344 de la compilación establezca, sin especificar la institución concreta a la que se aplique, que "las acciones y derechos, sean personales o reales, que no tengan plazo especial" prescriben a los treinta años, implique el que a todas las acciones o derechos que carezcan de un plazo específico se les tenga que aplicar este concreto plazo de prescripción de treinta años, porque como ya se ha razonado, dicho precepto es aplicable a las materias reguladas por la Compilación, con la posible extensión a las disposiciones emanadas del Parlamento catalán, rigiendo en este punto el principio de la especialidad, según antes ya se ha expuesto, sin que, por último, quepa entender que ese plazo de treinta años sea una 'norma directa de aplicación general' a todos los casos, porque de ser aplicable, se insiste, lo es a esas materias específicamente reguladas pero no a las restantes que no lo sean".

²⁸ El propi TSJCat reconeixia, en la STSJCat 12.2.2007 (RJ 2007\3632), que: "Tras la entrada en vigor la Compilación de Derecho Civil de Cataluña de 1960, la norma de prescripción de los treinta años para todas las acciones (personales o reales) que no tuvieran señalado plazo especial fue recogida en el art. 344 CDCC, con una fórmula que en su vocación generalista no difiere mucho de la sentada en el art. 1930.2 C.C., y que, sin embargo, como se ha denunciado por la doctrina y también el Preámbulo de la Llei 29/2002, comenzó a decaer en desuso rápidamente en la jurisprudencia catalana sin ninguna justificación legal en beneficio de la regulación del Código civil común".

que l'aplicació d'una d'elles significa el desplaçament de l'altra²⁹, per mor del principi de competència. I és, precisament, en la resolució del TC sobre la decisió d'aixecar o no la suspensió de l'aplicació de la Llei primera del CCCat, *ex art.* 161.2 CE, amb ocasió del recurs d'inconstitucionalitat interposat contra la mateixa, que l'ATC 29.10.2003 (RTC 2003\349 AUTO) utilitzarà idèntic argument a aquell que utilitzaven la SAPB, Sec. 17a, 9.3.2001 (AC 2001\1032), i la SAPB, Sec. 11a, 11.5.2001 (JUR 2001\234879)³⁰.

Els raonaments utilitzats són dos: d'una banda, s'estima que s'ha d'aixecar la suspensió de l'art. 111-5 CCCat perquè el text de la norma ("el dret supletori només regeix en la mesura que no

²⁹ D'aquí que, encara que la solució a favor de l'aplicació del dret català sigui, al meu entendre, encertada, no es pot compartir l'argument de la pèrdua de vigència o derogació (així s'ha destacat en la part del text en cursiva de la sentència) d'una de les normes a favor de l'altra a què fa referència la SAP Girona, Sec. 2a, 9.7.2007 (JUR 2007\357109): "L'1 de gener de 2004 va entrar en vigor el Llibre Primer del CCC, segons el que disposa la seva disposició segona. Conforme al seu article 121-21-d, les pretensions derivades de culpa extracontractual prescriuen als tres anys. Per tant, aquest és el termini que s'hauria d'haver aplicat en la sentència d'instància i no l'annual previst a l'article 1.968.2 del Codi civil, ja que havia estat derogat pel CCC".

³⁰ L'ATC argumenta, en el FJ 4t en relació amb el 6è, el següent: "4. De los preceptos incluidos en las "Disposiciones preliminares" del título I, el Abogado del Estado solicita en primer lugar el mantenimiento de la suspensión de los arts. 111.1.1, en relación con el segundo inciso del art. 111.5 -referido a la supletoriedad- y 111.4, en relación con la regla de preferencia enunciada en el ya citado art. 111.5. Con carácter previo hay que señalar que la petición de mantenimiento de la suspensión no se refiere específica y autónomamente a la enumeración de las fuentes del Derecho civil propio de Cataluña que figura en el art. 111.1.1, sino exclusivamente porque a partir de su vocación agotadora impediría la aplicación supletoria del Código civil en virtud de lo dispuesto en el art. 111.5, donde se establece que "el derecho supletorio sólo rige en la medida en que no se opone a las disposiciones del derecho civil de Cataluña o a los principios generales que lo informan". Hecha esta precisión, debemos señalar que procede levantar la suspensión de esta última regla. Como ha recordado el Abogado de la Generalidad de Cataluña, idéntica previsión figura en otras Compilaciones de los Derechos forales. Es el caso, destacadamente, de los arts. 1.3 del texto refundido de la Compilación de Derecho civil de Baleares, aprobado por Decreto Legislativo balear 79/1990, de 6 de septiembre; 3 de la Ley del Parlamento gallego 4/1995, de 24 de mayo, reguladora del Derecho civil de Galicia; 1.2 de la Compilación del Derecho civil de Aragón, según resulta de la reforma introducida por la disposición final primera de la Ley de las Cortes de Aragón 1/1999, de 24 de febrero, de sucesiones por causa de muerte. Mediante estas normas se trata de garantizar la coherencia del ordenamiento propio, que pudiera quedar en entredicho en el caso de que rigieran normas abiertamente contradictorias, con evidente riesgo para la seguridad jurídica. Conforme al art. 111.4, 'las disposiciones del presente Código constituyen el derecho común en Cataluña y se aplican supletoriamente a las demás leyes'. *Lo dispuesto en este precepto tiene como antecedente inmediato el art. 4.3 CC, donde se afirma que las disposiciones del Código "se aplicarán como supletorias en las materias regidas por otras leyes", expresión casi idéntica a la utilizada por el legislador autonómico catalán. Pues bien, la lectura del precepto legal impugnado no impone la aplicación expansiva que sugiere el Abogado del Estado, sino que la aplicación supletoria a que se refiere dicha norma puede limitarse a las leyes civiles de la Comunidad Autónoma de Cataluña, y en la medida en que se haga tal aplicación procede el levantamiento de la suspensión.*

(6) Las alegaciones del Abogado del Estado inciden esencialmente sobre el instituto de la prescripción y asimismo contienen referencias sucintas a la caducidad. En todo caso, no existe un análisis de los perjuicios que la aplicación de las normas reguladoras de ambos institutos pudiera ocasionar, sino tan sólo la referencia a la expansividad resultante de lo dispuesto en el art. 111.4 -cuestión a la que ya hemos dado respuesta con anterioridad-, a la extralimitación competencial que su aprobación representa -lo que constituye un análisis del fondo, como el propio Abogado del Estado llega a reconocer- y a la inseguridad jurídica que afectaría a cualquier relación jurídica que pudiera establecerse hasta tanto se resolviera este proceso constitucional. Sin embargo, no podemos entender que este riesgo aconseje el mantenimiento de la suspensión pues la aplicación de los preceptos que nos ocupan alcanza, en los términos expuestos en el fundamento jurídico 4, al ámbito del Derecho civil de Cataluña, ámbito en el que la existencia de una regulación propia no puede considerarse de por sí atentatoria contra el principio de seguridad jurídica. Tanto menos cuanto que la ya afirmada vigencia del interés general o público como límite a la libertad dispositiva impide que se pueda conculcar dicho interés".
La part en cursiva indica l'argument utilitzat pel TC per a aixecar la suspensió.

s'oposa a les disposicions del dret civil de Catalunya o als principis generals que l'informen") pretén evitar normes obertament contradictòries entre ordenaments jurídics diferents. És més, s'hauria d'afegir al raonament del Tribunal que dita norma inclou en el seu supòsit la distinció entre les llacunes que es poden omplir mitjançant l'heterointegració i les faltes de regulació volgudes; és a dir, allò que la doctrina anomena conjunts buits³¹. És, precisament, per a aquests darrers per als quals no és possible el recurs a l'heterointegració ja que, de fer-ho, s'introduirien regulacions que xocarien amb la concepció pròpia de la institució i desnaturalitzaria la mateixa i la coherència de l'ordenament jurídic en què s'insereix (cfr. millora en la legítima, usucapió ordinària, principi de prova per a l'exercici de les accions de filiació, etc., per citar alguns dels exemples de conjunts buits més coneguts, que no poden ser integrats amb el dret del CC).

D'altra banda, s'afirma que l'art. 111-4 CCCat ("les disposicions del present Codi constitueixen el dret comú a Catalunya i s'apliquen supletòriament a les altres lleis") s'ha d'interpretar de manera que l'aplicació supletòria del dret contingut en el CCCat ho sigui respecte d'altres lleis catalanes. Aquest segon argument no pot ser compartit des de diverses perspectives.

En primer lloc, des del valor que s'ha d'atribuir a la doctrina que estableix l'ATC, que s'ha d'emmarcar en la concreta controvèrsia que s'està resolent i que no és sinó la decisió de mantenir o no la suspensió de determinats preceptes de la Llei primera del CCCat. És en aquestes coordenades on la interlocutòria manifesta que, interpretat de la manera que es proposa, això és, com a dret supletori d'altres lleis catalanes, no es plantegen dubtes sobre la seva constitucionalitat. Però això no significa que la interpretació contrària, i la que defensem, sigui inconstitucional, perquè aquesta decisió corresponia a la sentència que s'havia de dictar sobre el fons i que, com a conseqüència del desistiment del recurs, no es va produir. Per tant, l'asseveració del TC que limita l'aplicació del dret supletori ho és només als efectes d'aixecar la suspensió i mentre es decideixi el fons, però no prejuga la constitucionalitat de la norma en llur interpretació estricta –no expansiva, com al lega l'Advocat de l'Estat en el recurs-³².

En segon lloc, el caràcter comú del dret civil de Catalunya s'ha d'entendre en el sentit de què constitueix o conté la regulació general de la matèria civil i, per tant, s'ha de concepció com de *lex fori* o d'aplicació preferent a Catalunya³³. I això és rellevant perquè la supletorietat del dret

³¹ Vegeu, al respecte, les aportacions de ROCA TRIAS (1978, pp. 227 i seg.; 1979, pp. 7 i seg.; 1983, pp. 125 i seg.); SALVADOR CODERCH (1984, pp. 42 i seg.); BAYOD LÓPEZ (1999, pp. 75 i seg.).

³² El que s'afirma en el text es pot comprovar amb la lectura de l'ATC 29.10.2003 (RTC 2003\349 AUTO): "Pues bien, la lectura del precepto legal impugnado no impone la aplicación expansiva que sugiere el Abogado del Estado, sino que la aplicación supletoria a que se refiere dicha norma puede limitarse a las leyes civiles de la Comunidad Autónoma de Cataluña, y en la medida en que se haga tal aplicación procede el levantamiento de la suspensión" en relació amb el FJ 6è ("Sin embargo, no podemos entender que este riesgo aconseje el mantenimiento de la suspensión pues la aplicación de los preceptos que nos ocupan alcanza, en los términos expuestos en el fundamento jurídico 4, al ámbito del Derecho civil de Cataluña, ámbito en el que la existencia de una regulación material propia no puede considerarse de por sí atentatoria contra el principio de seguridad jurídica. Tanto menos cuanto que la ya afirmada vigencia del interés general o público como límite a la libertad dispositiva impide que se pueda conculcar dicho interés" (FJ 4t).

civil català es pot plantejar quan en la regulació del supòsit de fet incideixen o concorren dues normes: una norma no civil o civil especial i una altra que conté la disciplina general de la matèria³⁴. Aquest és el cas de la coneguda STS, 1a, 28.6.1968 (RJ 1968\3607), en la que concorria la regulació mercantil de l'aval bancari i la disciplina civil sobre la capacitat d'obrar de la dona casada, i en la que el TS estimà que el dret civil català era el dret comú aplicable a aquest supòsit. És a dir, el dret català ha deixat de ser conceptuat com un dret especial enfront del general que es conté en el CC (arts. 129 EAC i 149.1.8 CE). Per tant, les relacions entre l'ordenament jurídic civil català, encara que necessàriament incomplet (per existir en qualsevol cas competències exclusives de l'Estat), i l'ordenament jurídic civil comú, no es poden estructurar en funció del principi d'especialitat³⁵ sinó del de supletorietat. Assolít i admès aquest pressupòsit, resulta clar que la regulació catalana de la prescripció s'ha d'aplicar com a dret propi que desplaça la normativa que estableix el CC sobre la prescripció, encara que no es disciplini la institució a la qual resulta aplicable la prescripció de la pretensió. Així es deriva de l'art. 111-4 CCCat, que atribueix al dret civil català i, per tant, a la disciplina de la prescripció, el caràcter de dret privat general, i perquè actuar d'una altra manera suposaria la introducció i l'aplicació d'una normativa contrària a la pròpia catalana i xocaria amb els principis que informen el dret català, conculcant la clàusula de tancament o de salvaguarda que, per tal de mantenir la coherència del sistema jurídic-civil, estableix l'art. 111-5 CCCat³⁶.

³³ Sobre la concepció del dret català com a dret comú, consulteu el profund anàlisi de BADOSA COLL (2007, pp. 25-28).

³⁴ La descripció del supòsit prové de l'estudi citat a la nota anterior. Així, BADOSA COLL (2007, p. 28) indica amb encert que: "En l'article 111-4 CCCat, com en l'article 4.3 CC, la insuficiència no ho és en relació amb la matèria, sinó en relació amb el cas. És un cas mixt o compost, integrat de matèria no civil o matèria civil especial i de matèria civil general. La matèria de l'altra es limita a una part del cas; la restant pertany a la matèria civil general".

³⁵ Noteu que la CDCC va deixar de ser qualificada com a especial amb la seva modificació pel Decret Legislatiu de 19 de juliol de 1984. Això evidencia que, des de la concepció dels drets propis com a drets excepcionals (cfr. Apèndixs) fins a llur actual contemplació com a drets propis que són aplicables en virtut de les competències exclusives que s'atribueixen a aquelles Comunitats Autònomes que tinguessin dret propi en el moment de l'aprovació de la Carta Magna, i que desplacen al dret del CC, en virtut del principi de competència, es va superar l'estat intermedi, propi de les Compilacions aprovades des de 1959 fins el 1973, i en les quals el dret civil es conceptuava com a especial com a contraposat al general previst en el CC. D'aquí que, des de l'òptica descrita, resulti molt criticable l'argumentació de la SAP Barcelona, Sec. 1a, 24.3.2009 (AC 2009\1537): "En este sentido no podemos entender que el hecho de que el párrafo segundo del artículo 344 de la compilación establezca, sin especificar la institución concreta a la que se aplique, que "las acciones y derechos, sean personales o reales, que no tengan plazo especial" prescriben a los treinta años, implique el que a todas las acciones o derechos que carezcan de un plazo específico se les tenga que aplicar este concreto plazo de prescripción de treinta años, porque como ya se ha razonado, dicho precepto es aplicable a las materia reguladas por la Compilación, con la posible extensión a las disposiciones emanadas del Parlamento catalán, *rigiendo en este punto el principio de la especialidad*, según antes ya se ha expuesto, sin que, por último, quepa entender que ese plazo de treinta años sea una '*norma directa de aplicación general*' a todos los casos, porque de ser aplicable, se insiste, lo es a esas materias específicamente reguladas pero no a las restantes que no lo sean" (FJ 3r). La cursiva és meua.

³⁶ Així es produeix a la STC 28.6.2010 (EDJ 2010\121768): "En fin, la previsión de que la competencia autonómica atribuida por el art. 129 EAC 'incluye la determinación del sistema de fuentes del derecho civil de Cataluña' no supone una infracción del art. 149.1.8 CE en el punto en que atribuye al Estado la competencia exclusiva para la 'determinación de las fuentes del Derecho' en todo el territorio nacional. En efecto, esta competencia del Estado no es incondicional u omnímoda, sino expresamente sometida al 'respeto (...) a las normas de derecho foral o

Amb posterioritat a l'ATC i la promulgació del Llibre primer del CCCat, i sens perjudici dels particulars pronunciaments del TSJCat que s'examinaran a continuació, la postura de les AP ha oscil·lat entre aquelles Seccions que acullen el criteri segons el qual la prescripció tan sols resulta aplicable respecte de les normes catalanes; aquelles que, pel contrari, aposten amb claredat per l'aplicació de la prescripció contemplada en el llibre primer del CCCat, i aquelles que, després d'una primera doctrina negativa, han abandonat dita postura per a apostar per l'aplicació de la regulació del dret català.

El supòsit de fet objecte dels diferents pronunciaments judicials parteix sempre de l'aplicació del dret català en funció dels criteris que estableixen les normes que identifiquen la normativa aplicable als conflictes interregionals (cfr. art. 16.1 CC respecte dels apartats 5 i 9 de l'art. 10 CC). Així, un primer grup de resolucions judicials estimen l'aplicació del dret català, relatiu a la prescripció, quan segons les normes conflictuals procedeix l'aplicació d'aquest ordenament jurídic. És el cas de les SAP Girona, Sec. 2a, 9.7.2007 (JUR 2007\357109)³⁷; SAPB, Sec. 14a, 16.4.2008 (JUR 2008\170964)³⁸; SAPB, Sec. 16a, 30.6.2008 (JUR 2008\265254)³⁹; SAPB, Sec. 1a, 10.3.2010 (JUR 2010\164985)⁴⁰. Com es pot observar, l'aparell argumental que s'utilitza per a

especial' (art. 149.1.8 CE), lo que implica, necesariamente, que en la determinación del sistema de fuentes del Derecho la legislación civil del Estado habrá de tomar en consideración y respetar aquellas normas (...)"

³⁷ La fonamentació per a la determinació del règim català es basa en què: "L'1 de gener de 2004 va entrar en vigor el Llibre Primer del CCC, segons el que disposa la seva disposició segona. Conforme al seu article 121-21-d, les pretensions derivades de culpa extracontractual prescriuen als tres anys. Per tant, aquest és el termini que s'hauria d'haver aplicat en la sentència d'instància i no l'annual previst a l'article 1.968.2 del Codi civil, ja que havia estat derogat pel CCC".

³⁸ L'argument utilitzat és el següent: "TERCERO El recurso no puede acogerse porque estamos ante una reclamación de responsabilidad derivada de un hecho de la circulación, pero que no deja de proceder de una acción u omisión realizada con culpa o negligencia extracontractual. Por ello, el plazo para el ejercicio de la acción por el perjudicado (...) es el de 3 años de acuerdo con lo establecido en el artículo 121-21 del CCCatalán desde el accidente (...)".

³⁹ El raonament utilitzat per a aplicar el dret català és el següent: "Coincidimos con la apreciación del Juzgado en lo referente a que, por razón del lugar y del momento del suceso, es aplicable la norma sobre prescripción de la acción establecida en art. 121.21.d) del código civil de Cataluña que cifra en tres años el término de prescripción pues es indiscutido que estamos ante una acción de responsabilidad extracontractual. Alega la compañía citada que si la demanda se basa en el 1902 del código civil general, la responsabilidad allí proclamada debe armonizarse con la prescripción del propio código civil en su art. 1.968. Esto no es así. No existe en derecho catalán una regulación sistemática sobre responsabilidad extracontractual, de manera que la norma sobre prescripción expresa de esta materia tiene que referirse a normativa general que, en la medida se suscite en el ámbito territorial de aplicación del Código Civil catalán, se complementa con esta norma que, como derecho especial, se aplica con preferencia a la general".

⁴⁰ En aquest supòsit no s'analitza el conflicte entre normatives aplicables, sinó que només s'estudia el dret intertemporal en relació a l'aplicació o vigència del Llibre primer del CCCat: "TERCERO El artículo 121.21 b) dispone 'prescripción triennial prescriuen al cap de tres anys (...) b) les pretensions relatives a la remuneració de prestacions de serveis i d'execucions d'obra' (art. 121-21 CCC). La finalización de las obras tiene lugar el 7 de mayo de 2004, consiguientemente resulta de aplicación de la ley especial civil catalana, también porque el derecho a la remuneración surge con posterioridad no sólo a la vigencia de la ley, que entra en vigor el 1 de enero de 2004. Las obras, una vez más sea dicho, finalizan en mayo de 2004, la reclamación extrajudicial se efectúa en julio de 2004 y no habiéndose efectuado el correspondiente pago ha de accionarse judicialmente, es decir antes de los 3 años previstos por la ley. El plazo prescriptivo de la nueva ley no solo se aplica a las acciones nacidas con

sustentar l'aplicació del dret català, en seu de prescripció, resulta erroni o feble, i fins i tot de vegades no es qüestiona l'aplicació d'un ordenament jurídic o un altre, encara que, com després s'analitzarà, s'hagi de compartir la solució adoptada.

La incorrecció o debilitat dels arguments utilitzats per les anteriors resolucions judicials s'ha de posar de manifest per a aconseguir una resposta jurídica adequada a la problemàtica plantejada. Les relacions entre el dret català i el contingut en el CC no es regulen des del principi de jerarquia, de posterioritat o d'especialitat en el dictat de les normes jurídiques, de manera que el dret civil català o el dret estatal no poden ser objecte de derogació, sinó que, en virtut del principi de competència, i d'acord amb allò previst en els arts. 149.1.8 CE i 129 EAC, la competència respecte del dret civil català, llevat en aquelles matèries que són de competència exclusiva de l'Estat, significa que el dret privat català és el dret privat general; és a dir, l'aplicable en primer lloc i que constitueix la *lex fori*⁴¹. D'aquesta manera es desplaça l'aplicació del dret contingut en el CC, que només es podrà aplicar com a dret supletori, per a heterointegrar el dret civil català, en supòsits de llacunes, i sempre que no xoqui amb els principis que l'inspiren (art. 111-5 CCCat). A més, s'ha d'afegir que el dret català no es pot concebre, al marge del nominalisme, com a dret especial, ja que això suposa l'existència d'un dret general, de manera que el dret català ve a constituir una especificitat en relació al mateix i que no pot evitar la vocació d'un dret general a la seva aplicabilitat. S'ha de repetir, una vegada més, que el dret civil català constitueix el dret civil general aplicable a Catalunya, quan així ho determinen les normes de conflicte, i que, per tant, el dret civil contingut en el CC o en lleis especials resulta d'aplicació quan es contempen i regulen competències exclusives de l'Estat (arts. 149.1.8 CE o 129 EAC) o quan la matèria regulada per l'ordenament jurídic català conté llacunes que s'han omplir, amb respecte en tot cas a la coherència de l'ordenament jurídic propi (cfr. art. 111-5 CCC).

Un altre grup de sentències de les AP mantenen una resposta negativa clara a l'aplicació de la regulació catalana de la prescripció a aquells supòsits de conflicte entre ordenaments jurídics del mateix Estat en què esdevé aplicable, per mor de la norma de conflicte (art. 16.1 CC), la normativa catalana. Entre aquests pronunciaments es poden citar l'AAPB, Secc. 17a, 17.3.2005 (JUR 2005\125437)⁴², i les SSAPB, Sec. 1a, 19.3.2003 (JUR 2003\197770), 2.2.2010 (JUR 2010\148147) i 10.3.2010 (JUR 2010\164985).

anterioridad pero no ejercitadas, sino incluso a las nacidas con posterioridad. Según la Disposición Transitoria única 'si el término de la prescripción establecido en esta ley es más corto que el que establecía la regulación anterior, se aplica el que establece esta ley -es el supuesto de autos- el cual empieza a contar desde el 1 de enero de 2004', por lo que procede desestimar el presente recurso y confirmar por ende la sentencia apelada, dado que se ha dejado parar el término de prescripción, sin ejercitar la acción".

⁴¹ En aquest sentit s'ha de considerar la noció de preferència de l'art. 111-5 CCCat.

⁴² L'AAPB justifica la inaplicació de la prescripció catalana, en aquest cas, per motius de dret intertemporal, de conformitat amb allò previst a la DT única CCCat: "Ens trobem, per tant, amb una acció de responsabilitat extracontractual que l'article 21.3 de la llei 7/97 atribueix als associats i a terceres persones contra els membres de l'òrgan de govern de l'associació pels actes o omissions contraris a les lleis o estatuts i també pels danys causats dolosament o negligentment que hagin estat comesos en l'exercici de llurs funcions. La llei 7/97 de 18 de juny no estableix, però, un termini especial per l'exercici de l'acció. Serà doncs d'aplicació el termini d'un any previst amb caràcter general per aquest tipus d'accions a l'article 1968.2 del Codi civil, aplicable en tot cas, per raons de

Els raonaments que s'utilitzen per a justificar l'aplicació del règim de la prescripció del CC no semblen, a primera vista, menyspreables. Així, sens perjudici de reproduir la doctrina de l'ATC 29.10.2003 (RTC 2003\349 AUTO), que limita l'aplicació del dret català a les relacions jurídiques regulades per la normativa catalana i no a les de dret comú, s'argumenta que el conflicte de lleis que es pot plantejar per a la determinació de la legislació aplicable, la catalana o l'estatal, s'ha de resoldre d'acord amb el que disposa l'art. 10.10 CC, per remissió de l'art. 16 CC. És a dir, la llei que regula una obligació, ja sigui contractual o extracontractual, comprèn no sols els requisits del compliment, sinó també de l'incompliment i llur extinció. I des d'aquesta òptica s'afegeix que, tant el [Conveni de Roma sobre la llei aplicable a les obligacions contractuals, de 19 de juny de 1980 \(en endavant, Conveni de Roma\)](#), com el [Conveni de L'Haia sobre la llei aplicable en matèria d'accidents de circulació per carretera, de 4 de maig de 1971 \(en endavant, Conveni de l'Haia\)](#), com el recent [Reglament \(CE\) 593/2008, del Parlament europeu i del Consell, de 17 de juny de 2008, sobre la llei aplicable a les obligacions contractuals \(Roma I; en endavant Reglament Roma I\)](#), determinen que la llei que reguli l'obligació també ha de regular la prescripció, reforçant la idea de que una mateixa normativa és la que ha de regir la matèria extracontractual o contractual. Finalment, també es rebutgen les opinions doctrinals que sostenen que el termini de prescripció aplicable s'ha de conjugar, no amb la normativa autonòmica efectivament promulgada, sinó amb les matèries susceptibles de ser regulades (en potència) pel dret autonòmic, ja que això originaria inseguretat jurídica, obligaria als operadors jurídics a estudiar en cada cas la complexa qüestió competencial i s'obtindrien opinions diverses⁴³.

temporalitat (Disposició Transitòria única de la Llei 29/2002 de 30 de desembre que aprova la primera Llei del Codi civil de Catalunya)".

⁴³ L'aparell argumental es manté amb contundència a les dues sentències de la Secció 1a de l'APB. Resulta oportuna la lectura dels FJ 2n i 3r de la SAPB 10.3.2010 (JUR 2010\164985): "SEGON.- La primera qüestió que cal resoldre és el termini prescriptiu que s'ha d'aplicar al cas que ens ocupa, tota vegada que si es considera d'aplicació l'article 121-21 d) del codi civil de Catalunya que preveu un termini prescriptiu de tres anys per les pretensions derivades de responsabilitat extracontractual, l'acció no estaria prescrita per haver estat degudament interrompuda. En canvi, si es considera d'aplicació el Codi civil, l'acció hauria prescrit perquè ha transcorregut més d'un any entre el telegrama d'interrupció de la prescripció del dia 7 d'octubre de 2004 i la data de presentació de la demanda que és el 30 de març de 2006.

El problema es porta a analitzar si es possible aplicar, en aquest moment, els terminis prescriptius previstos al llibre primer del Codi civil català, a relacions jurídiques no regulades encara específicament per l'esmentat text ni per cap altra llei catalana, per la qual cosa hem de veure com es fa la integració del dret català dins del dret regulat al Codi civil, i resoldre el conflicte de lleis que es suscita entre les normes que regulen la prescripció al Codi civil i les del Codi civil de Catalunya.

Pel que fa a la integració del dret civil català, el Codi civil de Catalunya assenyala a l'article 111-1 que 'El dret civil de Catalunya és constituït per les disposicions d'aquest Codi, les altres lleis del Parlament en matèria de dret civil, els costums i els principis generals del dret propi', i l'article 111-4 estableix que 'Les disposicions d'aquest Codi constitueixen el dret comú a Catalunya i s'apliquen supletòriament a les altres lleis'.

Doncs bé, el Tribunal Constitucional, en la seva Interlocutòria de 29 d'octubre de 2003, on va resoldre aixecar la suspensió en l'aplicació del llibre primer del Codi civil de Catalunya, i al tractar dels dos preceptes citats (111-1 i 111-4), va entendre que 'mediante estas normas se trata de garantizar la coherencia del ordenamiento propio, que pudiera quedar en entredicho en el caso de que rigieran normas abiertamente contradictorias, con evidente riesgo para la seguridad jurídica', i conclou que la seva lectura no imposa la aplicació expansiva que suggeria l'advocat de l'Estat 'sino que la aplicación supletoria a que se refiere dicha norma puede limitarse a las leyes civiles de la Comunidad Autónoma de Cataluña, y en la medida en que se haga tal aplicación procede el levantamiento de la suspensión'.

I resta un tercer bloc de resolucions de les AP que, després d'haver mantingut inicialment l'aplicació del dret estatal enfront de l'autonòmic, seguint fonamentalment els passos de la doctrina de l'ATC 29.10.2003 (RTC 2003\349 AUTO), amb posterioritat han abandonat aquest posicionament per a decantar-se per l'aplicació del dret català en seu de prescripció a les relacions jurídiques a les quals, segons les normes conflictuals, els resulta d'aplicació el dret català.

En aquest àmbit se situen l'AAPB, Sec. 19a, 3.9.2009 (JUR 2009\463269) i la SAPB, Sec. 19a, 6.10.2009 (JUR 2009\490630). En l'AAPB, Sec. 19a, 3.9.2009 (JUR 2009\463269) es rebutja l'aplicació del règim de la prescripció catalana, encara contemplat en l'art. 344 CDCC, perquè el termini derivat d'una execució no estava regulat en cap norma catalana específica i, per tant, s'havia de sotmetre al termini genèric de 15 anys de l'art. 1964 CC. En canvi, a la SAPB, Sec. 19a, 6.10.2009 (JUR 2009\490630) es rebutja el criteri de l'ATC 29.10.2003 (RTC 2003\349 AUTO) per estar referit exclusivament a l'àmbit de la suspensió i, per tant, segons el parer de la Sala, no té raó de ser la limitació de les normes de la prescripció a les institucions regulades per les lleis autonòmiques. El mateix canvi de criteri es pot apreciar a la SAPB, Sec. 4a, 13.12.2007 (JUR 2007\64648). En efecte, a la sentència citada s'argumentava a favor de l'aplicació del termini de

D'aquesta manera, i segons el Tribunal Constitucional, l'aixecament de la suspensió pel que fa a l'entrada en vigor del Llibre Primer del Codi civil de Catalunya, restava condicionada a entendre que només era d'aplicació al dret propi de la Comunitat i que l'article 111-4 del Codi civil de Catalunya no podia produir l'efecte expansiu esmentat, tota vegada que 'la aplicación de los preceptos que nos ocupan alcanza, en los términos expuestos en el FJ 4, al ámbito del Derecho Civil de Cataluña, ámbito en el que la existencia de una regulación material propia no puede considerarse de por sí atentatoria contra el principio de seguridad jurídica'.

Els arguments exposats posen per tant de manifest que des de el punt de vista del Tribunal Constitucional no hi pot haver problema en l'aplicació del nou text autonòmic sempre i quan s'entengui que aquesta aplicació es limita a les normes del propi dret i no a les de dret comú.

TERCER.- El conflicte de lleis que es presenta entre les dues legislacions civils (estatal i autonòmica) ha de ser resolt segons el que disposa l'apartat 10 de l'article 10 del Codi civil, per remissió expressa de l'article 16 del mateix text quan diu que 'Los conflictos de leyes que puedan surgir por la coexistencia de distintas legislaciones civiles en el territorio nacional, se resolverán según las normas contenidas en el capítulo IV', capítol dins del qual es troba l'article 10 citat.

L'article 10-10 esmentat disposa que 'La ley reguladora de una obligación se extiende a los requisitos del cumplimiento y a las consecuencias del incumplimiento, así como a su extinción', disposició que com assenyala la doctrina, es projecta sobre tota mena d'obligacions, siguin contractuals o extracontractuals.

En aquest sentit, per il·lustrar el que aquí es debat, resulta clarificador el que disposa el Conveni sobre la llei aplicable als accidents de circulació per carretera, fet a La Haia el 4 de maig de 1971 que a l'article 8 -8 diu que la llei que resulti aplicable regirà també per determinar la prescripció, disposicions que reforcen la idea de que la obligació extracontractual ha de ser regulada per una mateixa norma, tant pel que fa als requisits per al seu naixement com aquells que afecten a la seva extinció, raó per la qual seria contrari a la norma de conflicte indicada i al principi que inspira el Conveni esmentat, que s'apliqués el que disposa el Codi civil (art. 1902) o la 'Ley sobre Responsabilidad civil y seguro en la Circulación de Vehículos a Motor' pel que fa als requisits de la responsabilitat extracontractual, i que en canvi, s'apliquessin les normes de la legislació autonòmica pel que fa a la seva extinció per prescripció.

Es podria argumentar, i algú ho ha fet, que si dret estatal és supletori del Dret autonòmic, com diu l'article 149-3 in fine de la Constitució espanyola, això vol dir que és tanmateix dret civil català, però aquest argument genera una confusió que no es pot admetre, tota vegada que el mateix text constitucional diferencia clarament entre la legislació civil estatal de la que és pròpia de les Comunitats autònomes (art. 149-1-8ª), i l'article 111-1 del Codi civil de Catalunya defineix el que entén per dret civil de Catalunya al indicar que 'és el constituït per les disposicions d'aquest Codi, les altres lleis del Parlament en matèria de dret civil, els costums i els principis generals del dret propi'. La mateixa argumentació pot ser examinada en la SAPB, Sec. 1a, 2.2.2010 (JUR 2010\148147), en els FJ 2n i 3r.

prescripció contingut en el CC, en base a la doctrina explicitada per l'ATC. Ara bé, en les SSAPB, Sec. 4a, 10.9.2009 (JUR 2009\396751) i 29.3.2010 (JUR 2010\278027) es modifica el criteri i s'estableix que, un cop aixecada la suspensió de la norma catalana i desistit del recurs d'inconstitucionalitat, la norma catalana adquireix plena vigència (sic) i no hi ha cap raó per a no aplicar-la⁴⁴.

2.3. La posició del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en relació a l'aplicació de la regulació de la prescripció catalana

El TSJCat ha tingut l'ocasió de pronunciar-se en relació a la prescripció contemplada en l'art. 344 CDCC i, posteriorment, sobre la nova disciplina de la institució prevista en el CCCat. Així, en les SSTJCat 2.10.1995 (RJ 1995\8180) i 11.3.1996 (RJ 1996\6252), el Tribunal analitza la viabilitat de la prescripció extintiva d'un títol nobiliari i estableix que el termini trentenari de prescripció és l'aplicable. No obstant, s'ha d'assenyalar que, en aquests supòsits, s'admetia que el dret català regulava també el títol successori⁴⁵. En canvi, una bona ocasió per a pronunciar-se sobre la viabilitat del termini de 30 anys de l'art. 344 CDCC es plantejava en la STSJCat 29.5.1995 (RJ 1995\8174), en la que es reclamaven els dividendes deixats de percebre durant els darrers 15 anys. El Tribunal decideix no analitzar la qüestió sobre l'aplicabilitat o no del termini de 30 anys ja que això, atesa la pretensió que esgrimeix la part, suposaria, en cas d'acollir-se, una resolució incongruent⁴⁶.

⁴⁴ Així, en la darrera sentència, de 29.3.2010 (JUR 2010\278027), s'argumenta que: "La situación ha cambiado en relación con lo que se decía en aquella sentencia. Lo cierto es que el artículo 121.21 de la Llei 29/02, 30 diciembre del Parlament de Catalunya dice que prescriben por el plazo de tres años 'd.- Las pretensiones derivadas de responsabilidad extracontractual'. También es cierto que dicha ley fue recurrida ante el Tribunal Constitucional por el Abogado del Estado mediante conflicto positivo de competencia 2099/2003, que, sin embargo, fue desistido posteriormente y declarado extinguido el proceso por Auto de 3.11.04 dictado por dicho Tribunal. Esta Audiencia se ha pronunciado en diversas ocasiones sobre la materia, sin cuestionarse la aplicabilidad de la norma catalana a los supuestos de responsabilidad extracontractual (así, Sección 16, 30.4.08, Sección 14, 16.4.08, Sección 11, 14.4.08, Sección 17, 15.1.08, Sección 19, 13.7.07, Sección 1ª, 14.5.07). Como decimos, alzada la suspensión de la vigencia del CCC, la norma adquiere plena vigencia y no hay ningún motivo para no aplicarla".

⁴⁵ LAMARCA I MARQUÈS (1999, pg. 18). L'autor sosté la rellevància de dites sentències, en la mesura en què declaren l'aplicació del termini de 30 anys, encara que no es plantejessin que el dret català fos l'aplicable per a regular el títol nobiliari: "Deixa clar que, malgrat a no identificar-se quin és el dret català en matèria de títols nobiliaris, sí que es pot establir quin és el termini de la prescripció extintiva a Catalunya, essent, doncs, aquesta normativa l'aplicable". Al meu parer, en els casos analitzats per les sentències, el punt de partida està en què la institució es troba regulada també pel dret català i d'aquí que no es puguin utilitzar com a argument. En efecte, la STSJCat 2.10.1995 (RJ 1995\8180) estableix que "en el caso no se suscita conflicto si debe aplicarse el derecho sustantivo aragonés (Fuero de Huesca), o el catalán ('Usatge Omnes Causae'), pues, como ya se dijo, las partes y las sentencias son contestes en que debe serlo el segundo, aparte de que la exigencia de un día más en el plazo, que exige el primero (treinta años y un día) respecto del segundo (treinta años) es aquí irrelevante. No hay duda por lo tanto que cabe la prescripción adquisitiva -de treinta años- y asimismo la extintiva, por igual período de tiempo". La STSJCat 11.3.1996 (RJ 1996\6252) tampoc dubta de l'aplicació del dret català per a determinar el millor dret al títol de Comte de Servià.

⁴⁶ Vegeu la crítica a la STSJCat 29.5.1995 (RJ 1995\8174) a LAMARCA I MARQUÈS (1999, p. 19). No obstant, tingueu en compte que, encara que la Sala hagués limitat el *quantum* de la reclamació a allò sol·licitat, de conformitat amb el deure de congruència que s'imposa als òrgans judicials, es podria haver examinat si era o no d'aplicació el termini de prescripció del dret català.

En la STSCat 18.9.2003 (RJ 2003\7125) es plantejava pel recurrent en cassació si l'acció dirigida a la modificació del títol constitutiu d'una propietat horitzontal s'havia de sotmetre al termini de prescripció de 30 anys contemplat en l'art. 344 CDCC, al no tenir assenyalat un termini específic en la [Llei de Propietat horitzontal estatal](#). La resolució del TSJCat estima que els recurrents no tenen legitimació i que no han utilitzat la via idònia per a impugnar els acords de la comunitat i, per tant, rebutja el primer motiu de cassació, en el que s'al·legava la infracció de l'art. 344 CDCC. Malgrat això, el TSJ avançava, encara que *obiter dicta* i en línia de principi, la bondat de l'argument de subjectar la prescripció de les accions, prevista en la [Llei de Propietat horitzontal](#), sense termini específic, al general de 30 anys que preveia el dret català, quan afirmava que "la tesi plantejada per la part recurrent, en el sentit de sotmetre a la consideració d'aquest Tribunal si les accions encaminades a obtenir l'alteració del títol constitutiu de la propietat horitzontal, han d'ésser sotmeses al termini de prescripció de l'article 344 de la Compilació catalana, en no tenir assenyalat un termini especial de prescripció la Llei de propietat horitzontal, *si bé en principi sembla ben encarrilada*, parteix d'una premissa errònia que ha de posar de relleu aquesta Sala"⁴⁷.

Finalment, el TSJCat ha tingut ocasió de tornar a plantejar-se l'aplicació del règim de la prescripció catalana en un supòsit en el que l'AP declarava prescrita l'acció per la qual pretenia que se'l declarés hereu contractual i, alhora, es declarés la nul·litat radical de la substitució fideïcomissària condicional imposada en el testament del causant, amb posterioritat a l'heretament. La STSJCat 12.2.2007 (RJ 2007\3632) reconeix que fins ara no ha tingut ocasió de pronunciar-se sobre l'aplicació del termini de prescripció de 30 anys, i que tampoc procedeix fer-ho en aquest cas, ja que no es poden considerar prescrites les accions exercitades, com ho havia entès l'AP, perquè es tracta d'una hipòtesi d'imprescriptibilitat de l'acció, que contemplava tant el dret català i la jurisprudència prèvia al Llibre primer del CCCat, com el vigent CCCat, amb la qual cosa no cal pronunciar-se sobre l'aplicació o no del termini de prescripció de 30 anys⁴⁸.

Per tant, de l'estudi dels supòsits en què s'ha plantejat davant el TSJCat alguna de les qüestions que afecten el règim català de la prescripció, es pot concloure que, malgrat l'existència d'alguna afirmació abocada *obiter dicta* en els pronunciaments judicials referits i algunes interlocutòries que

⁴⁷ La cursiva és meua.

⁴⁸ La sentència es pronuncia en els termes següents: "SÉPTIMO La cuestión que aquí se debate se plantea, sin embargo, en el Derecho civil catalán desde otra perspectiva que tiene relación con la histórica vigencia del Usatge 'Omnes Causae' como norma general o de cierre en materia de prescripción, que en el año 1960 fue recogida en el art. 344 de la CDCC (...) y que ahora (2002) se ubica en el art. 121.24 de la Llei 29/2002 de 30 de diciembre (...), siendo ésta una cuestión sobre la que no ha tenido ocasión de pronunciarse hasta ahora esta Sala (cuando más cerca estuvo de hacerlo fue en relación con los supuestos de las SSTSJC 30/2003 de 18 sep. [RJ 2003, 7125] y 14/2004 de 1 abr.) (...). En consecuencia, no cabe si no dar la razón al recurrente cuando afirma, por un lado, que las acciones merodeclarativas que ejercita en su demanda para que sea declarada su condición de heredero contractual de D. Antonio y para que sea declarada radicalmente nula la sustitución fideicomisaria condicional que le fue impuesta en el testamento de su causante posterior al heredamiento capitular, sin la adecuada reserva habilitante, no están sujetas a prescripción y, en su virtud, con estimación del correspondiente motivo de su recurso, procede revocar el correspondiente pronunciamiento de la sentencia recurrida que las declara prescritas".

resolen recursos governatius⁴⁹, s'ha d'abordar frontalment, i com a *ràtio decidendi*, la qüestió de si la normativa catalana del CCCat, no sols respecte de terminis, sinó també la que afecta disposicions generals, estructura objectiva i subjectiva, interrupció i suspensió, només es pot aplicar quan també hi ha normativa catalana que regula la pretensió que prescriu. Això suposa, per oferir algunes dades, que, de seguir-se aquest camí, la prescripció de la responsabilitat extracontractual o la que derivi d'un contracte d'obra, de serveis o d'arrendament, o la que, com en el supòsit de la STS, 3a, 31.1.2001 (RJ 2001\1083), constitueixi competència exclusiva de l'Estat, no podrà ser objecte d'aplicació. En aquest ordre d'idees, i d'acceptar-se la referida tesi, resultaria que, en les matèries objecte de competència exclusiva de l'Estat, fins que no es modifiqui el repartiment competencial sobre la competència en matèria de dret civil que es preveu en els arts. 149.1.8 CE i 129 EAC, no podria ser objecte d'aplicació la regulació de la prescripció del Llibre primer del CCCat. En altres, a mesura que s'aprovi el Llibre sisè del CCCat, relatiu a les obligacions i contractes, i es regulin les institucions afectades, s'aniria ampliant el ventall de l'aplicació del règim català de la prescripció.

Al meu parer, les anteriors opinions judicials no poden ser acceptades i entenc que, d'acord amb les normes que han de resoldre aquest tipus de conflictes interregionals, en els quals s'interrelaciona a més la consideració del dret català com a dret general i la del dret del CC com a dret supletori, sempre que no atempti contra els principis del dret català, hi ha poderosos arguments -com a continuació s'exposarà- que avalen la postura contrària; és a dir, que la regulació de la prescripció catalana s'apliqui també a aquelles hipòtesis en les quals no hi ha una regulació pròpia de la institució de la que deriva la pretensió la prescripció de la qual es planteja.

3. Valoració i ponderació dels arguments utilitzats: l'aplicació de la regulació catalana de la prescripció

Sembla oportú iniciar aquest epígraf amb una consideració prèvia. És sabut que, amb anterioritat a la promulgació del Llibre primer del CCCat, s'argumentava en contra de l'aplicació del termini de 30 anys de l'art. 344.2 CDCC, com a termini general per a les accions personals o reals que no tinguessin assenyalat un altre, perquè se'l considerava excessivament llarg i, per tant, emparava l'exercici d'accions tardanes. Doncs bé, aquest termini de 30 anys no sols coincidia amb el que es contemplava en els drets austríac o alemany, o amb el que, per al dret navarrès, acollia la Llei 39 de la [Compilació del Dret civil foral de Navarra](#), sinó que també impedia, de conformitat amb les funcions que la CE atribueix al poder judicial, que els òrgans judicials s'irroguessin funcions legislatives i decidissin desplaçar aquest termini per un altre més coincident amb les conviccions pròpies (cfr. arts. 117 CE, 5 LOPJ, 111-2.2 CCCat i 1.6 CC)⁵⁰. Precisament, i d'acord amb les reformes en diferents ordenaments jurídics europeus i amb les directrius que els PECL contenen

⁴⁹ Vegeu les interlocutòries de 4.12.2001 i de 17.9.2002, en les quals es defensava l'aplicació del termini de 30 anys.

⁵⁰ El respecte per l'aplicació del termini de prescripció de 30 anys que es preveu a la Compilació de Navarra es constata amb la lectura de les SSTSJN 22.1.1996 (RJ 1996\644) i 8.10.1997 (RJ 1997\7098).

al respecte, el legislador català va procedir, i així ho va justificar en l'Exposició de motius de la norma, a regular la prescripció d'una manera completa i sistemàtica, i a adequar els terminis de les diferents prescripcions.

El punt de partida de les consideracions que s'efectuen és el supòsit en el qual una relació jurídica es troba subjecta al dret civil català i per a atorgar una resposta adequada a aquest extrem s'ha d'operar amb les normes que permeten determinar quan esdevé aplicable, en un conflicte interregional, un ordenament jurídic o un altre (cfr. art. 16. 1 CC)⁵¹. D'aquí que, ja a *priori*, i sens perjudici d'aprofundir amb posterioritat en l'argumentació, s'han de rebutjar aquelles posicions que mantenen que el règim de la prescripció catalana s'aplica a les institucions catalanes mentre que, si la institució no és catalana, resultaran aplicables les disposicions del CC. És a dir, resulta perfectament possible que, en virtut de les normes per a resoldre conflictes interregionals, dues persones de veïnatge català que perfeccionen un contracte de compravenda d'un immoble situat a Madrid, i si es planteja la resolució de la compravenda, la relació jurídica se subjecti al dret comú, d'acord amb l'art. 10.5 CC, mentre que la producció d'un dany a Catalunya, en un supòsit de responsabilitat extracontractual (art. 10.9 CC), determini que la relació se subjecti a l'ordenament jurídic català. I també s'ha d'indicar, des d'ara, que només cal dividir la relació jurídica i aplicar, en tot cas, el dret català o l'estatal, en seu de prescripció, a la regulació de la institució, sota la interpretació que mereix l'art. 10.10 CC que, posteriorment, analitzaré.

Exposat l'anterior, el primer argument que es troba darrera la limitació de l'aplicació del dret català, en seu de prescripció, i que el situa en la doctrina de l'ATC 29.10.2003 (RTC 2003\349 AUTO), no pot ésser tingut en compte. En efecte, hi ha diversos arguments que justifiquen que la doctrina continguda en l'ATC pugui ser utilitzada per a impedir l'aplicació de la prescripció, regulada en el CCCat, a institucions civils no regulades pel legislador català. En primer terme, perquè la doctrina que estableix el TC en la resolució judicial que es comenta ho és, als efectes exclusivament, de determinar si s'aixeca o no la suspensió de la normativa catalana de la Llei primera del CCCat, objecte d'un recurs d'inconstitucionalitat. I, en aquest ordre d'idees, ho reconeix el propi TC (FJ 6è) quan obsta l'examen sobre el fons i aixeca la suspensió de la normativa catalana (FJ 4t), en entendre que la interpretació de l'art. 111-4 CCCat s'ha de limitar a la supletorietat a d'altres lleis catalanes, per a així aixecar la suspensió, mentre s'obté un pronunciament sobre el fons.

En segon terme, l'estudi del que disposen els arts. 111-4 i 111-5 CCCat i la interpretació que dels mateixos efectua el TC, no té res a veure amb la resolució de la qüestió que es planteja davant les AP. El TC, fins i tot amb els efectes limitats que suposa la concreció de l'anàlisi al manteniment o no de la suspensió, determina que l'art. 111-5 CCCat, en establir que el dret supletori només regeix en la mesura en què no s'oposa a les disposicions del dret civil de Catalunya o als principis generals que l'informen, constitueix una norma que tracta de salvar la coherència interna del sistema i que rebutja l'heterointegració en aquests supòsits. D'altra banda, l'art. 111-4 CCCat, en

⁵¹ Així, LAMARCA I MARQUÈS (1999, p. 26) i FERRER RIBA (2003, pp. 19-20).

indicar que les disposicions del CCCat constitueixen el dret comú a Catalunya i que s'apliquen supletòriament a les altres lleis, encara que llur aplicació es limiti a les lleis catalanes, per aixecar la suspensió, no constitueix una base argumental sòlida en tant que argument de fons, d'acord amb el que ja s'ha raonat i exposat en epígrafs anteriors d'aquest treball. En el cas que ara s'analitza es tracta de determinar a quin ordenament jurídic se subjecta la relació jurídica, segons les normes estatals que resolten els conflictes interregionals (art. 16.1 CC). Per això, si aquestes normes (vgr. art. 10.1 CC, relatiu a la possessió, drets reals i publicitat dels mateixos; art. 10.5 CC, referent a les obligacions contractuals, i art. 10.9 CC, respecte de les obligacions extracontractuals) determinen que l'ordenament jurídic català és l'aplicable, s'haurà d'aplicar la regulació que es conté en el mateix i, si aquesta esdevé insuficient, procedir a l'heterointegració amb el dret supletori.

En canvi, l'artifici argumental de les AP contràries a l'aplicació del dret català s'utilitza de la manera següent. En primer terme, es determina que el conflicte de lleis que es planteja entre els diferents ordenaments jurídics s'ha de resoldre de conformitat amb allò que preveu l'art. 10.10 CC, per remissió de l'art. 16 CC, de manera que la llei reguladora de l'obligació s'estén als requisits del compliment i a les conseqüències de l'incompliment i la seva extinció. I s'afegeix en les resolucions judicials que s'ocupen del tema, en funció de si en el supòsit s'examina una hipòtesi de responsabilitat contractual o extracontractual, que el [Conveni de Roma](#), o el [Conveni de L'Haia](#), determinen que la llei que resulti aplicable serà també la que reguli la prescripció, de manera que tota la relació es regeixi per una única norma.

Amb anterioritat a l'examen de l'artifici que s'utilitza com a raonament per a la defensa de l'aplicació de la prescripció del CC és necessari posar de relleu dos extrems. En primer lloc, que tant el [Conveni de Roma](#) (art. 10 i 19.2), el [Conveni de L'Haia](#) (arts. 13 i 14), o el [Reglament Roma I](#) (arts. 22.2 i 24), disposen que, en els casos en què un Estat membre tingui unitats territorials amb normes jurídiques pròpies en matèria d'obligacions, l'Estat no estarà obligat a aplicar el Reglament als conflictes de lleis que únicament afectin dites unitats. En aquest sentit, mentre que el [Conveni de L'Haia](#) exigeix una declaració expressa de l'Estat membre per a l'extensió de l'aplicació del Conveni als conflictes interregionals, és coneguda la posició doctrinal segons la qual el [Conveni de Roma](#), i en idèntic sentit el [Reglament Roma I](#), no s'apliquen a aquests conflictes, que es regulen pel que disposa l'art. 10.5 CC⁵². En segon lloc, que tant aquests instruments internacionals, com el [Reglament Roma I](#), com l'art. 10.10 CC, pretenen que la *lex contractus* (cfr. art. 10 [Conveni de Roma](#)), si bé no es pugui estendre a la capacitat de les parts, a les modalitats d'execució o als extrems que afecten la prova o al procés, sí que contempli, en allò que aquí interessa, la validesa i l'eficàcia del contracte, la interpretació, el compliment i l'incompliment, i els modes d'extinció⁵³. Les resolucions judicials, de conformitat amb l'exposició

⁵² En aquest sentit, vegeu VIRGÓS SORIANO (1995); ORRIOLS GARCÍA i FONT SEGURA (1997); CARRASCOSA GONZÁLEZ (2009, p. 220): "El Convenio de Roma no se aplica a los contratos que plantean problemas de Derecho interregional. La aplicación del Convenio de Roma a estos conflictos internos es "potestativa" por parte del Estado interesado (art. 19.2 CR)".

⁵³ Vegeu CARRASCOSA GONZÁLEZ (2009, pp. 240-243).

anterior, estimen que seria contrari a la referida norma que s'apliqués el CC o la normativa especial aplicable (cfr. [Reial Decret Legislatiu 8/2004, del 29 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre responsabilitat civil i assegurança en la circulació de vehicles a motor](#)) respecte dels requisits de la responsabilitat, ja fos contractual o extracontractual, i les normes autonòmiques sobre prescripció, atès que, al no existir normativa catalana que regulés la institució substantiva⁵⁴ i ser d'aplicació el CC, també haurien de regir els seus terminis de prescripció.

Com es pot observar, allò que, a *priori*, podria semblar un argument no menyspreable i amb empara legal en el que es preveu en els instruments internacionals o en el CC (art. 10.10 CC) per a mantenir un cert àmbit objectiu d'aplicació de la *lex contractus*, no resisteix el més mínim embat si s'examina en profunditat. I així és. L'argument subverteix el criteri legal de determinació per a aconseguir l'aplicació del dret previst en el CC, precisament, i amb una clara substitució de l'ordenament aplicable que ha estat seleccionat per a regular la relació jurídica. En efecte, un cop s'ha delimitat que és l'ordenament jurídic català el que ha de regular la relació jurídica (cfr. per a les obligacions contractuals o extracontractuals els arts. 10.5 i 10.9 en relació amb l'art. 16.1 CC), resulta que, en aquest, degut al seu caràcter potencialment incomplet en alguns àmbits, com ho és el de la regulació de les obligacions i contractes o el de la responsabilitat extracontractual, tan sols contempla una regulació completa i sistemàtica de la prescripció. Assolit aquest punt, i essent aplicable aquesta normativa, cal recórrer a l'art. 111-5 CCCat, que reconeix el caràcter preferent del dret català, o si es prefereix del dret civil general, i el recurs al dret supletori per a heterointegrar amb respecte a les normes catalanes i als principis que les informen. Però el que no es pot dur a terme, perquè constitueix una violació frontal del sistema de fonts del dret civil català, i de l'art. 111-5 CCCat, és menysprear el dret català, cridat a regular la relació jurídica que presenta punts de connexió amb més d'un ordenament jurídic i, en base a l'argument de què una sola normativa ha de regular tota la relació, inserir la normativa sobre la prescripció del CC. En efecte, el dret català és el cridat a regular aquesta relació jurídica i, si resulta que el mateix només contempla la regulació de la prescripció, no es podrà dur a terme el mandat de l'art. 10.10 CC, ja que, a dia d'avui, la normativa catalana sobre obligacions, contractes i responsabilitat no s'ha promulgat. Ara bé, això no pot significar que es desplaci l'aplicació del règim català sobre la prescripció, sinó la crida del dret supletori per a heterointegrar aquesta matèria en què apareixen llacunes.

Entenc que això és així, i que només en aquells casos en els quals resulti aplicable el dret català, en virtut de les normes previstes per a la solució dels conflictes interregionals, i es tracti d'un supòsit que ha de ser regulat per una llei especial (en la que es contingui una regulació de la prescripció específica⁵⁵), un cop constatada l'absència de normativa catalana específica al respecte, podrà *ex art.* 111-5 CCCat aplicar-se el dret supletori⁵⁶.

⁵⁴ L'argument del text s'utilitza en un supòsit de responsabilitat contractual, derivat d'un contracte d'obra, i recollit a la SAPB, Sec. 1a, 2.2.2010 (JUR 2010\148147) i, en una hipòtesi de responsabilitat extracontractual, a la SAPB, Sec. 1a, 10.3.2010 (JUR 2010\164985).

4. Bibliografia

Joan Manel ABRIL CAMPOY (2003), “Nota a la Sentència Audiència Provincial de Barcelona, Secció 17^a, de 9 de març de 2001 (Contracte de compravenda – prescripció extintiva- dret supletori aplicable)”, *Anuario Español de Derecho Internacional Privado*, pp. 750 i seg.

Esther ARROYO I AMAYUELAS, Antoni VAQUER ALOY (2002), “Un nuevo impulso para el derecho privado europeo”, *La Ley*, núm. 2, pp. 1788-1795.

Ferran BADOSA COLL (2008), “El caràcter de dret comú del Codi Civil de Catalunya”, *Revista Catalana de Dret Privat*, Vol. 8, pp. 19-46.

M. Carmen BAYOD LÓPEZ (1999), “El art. 149.3 CE: La supletoriedad del Código Civil como derecho estatal respecto de los Derechos civiles autonómicos (en particular el Derecho Civil Aragonés)”, *Revista de Derecho Civil Aragonés*, núm. 2, pp. 75-125.

Esteve BOSCH CAPDEVILA (2005), “La construcció del concepte de caducitat”, a Antoni VAQUER ALOY, Albert LAMARCA I MARQUÈS (eds.), *Comentaris a la nova regulació de la prescripció i la caducitat en el Dret civil de Catalunya*, Atelier, Barcelona, pp. 289-290.

Antoni Maria BORRELL I SOLER (1944), *Historia del Derecho civil vigente en Cataluña*, Vol. I, 2a ed., Bosch, Barcelona.

Guillem M. de BROCA (1985), *Historia del derecho de Cataluña, especialmente del civil y exposición de las instituciones del derecho civil del mismo territorio en relación con el Código civil de España y la jurisprudencia*, Generalitat de Catalunya, Departament de Justícia, Barcelona.

Jaume CÀNCER (1718), *Variae resolutiones juris caesari, pontificij & municipali Principatus Cathaloniae*, I, Nàpols.

Javier CARRASCOSA GONZÁLEZ (2009), “Comentario al artículo 10.5 CC”, a Miguel PASQUAU LIAÑO, *Jurisprudencia Civil Comentada*, Vol. I, Comares, Granada.

⁵⁵ No en aquells casos en els quals es fa una crida al dret comú o es trasllada el termini genèric que conté el CC ja que, precisament en aquests supòsits, resultarà aplicable l'ordenament jurídic civil català i la regulació de la prescripció que aquest contempla. Vegeu, entre d'altres supòsits, l'art. 143.2 del [Reial Decret Legislatiu 1/2007, de 16 de novembre, que aprova el text refós de la Llei general per la defensa de consumidors i usuaris i altres lleis complementàries](#) (en endavant, RDLeg. 1/2007), respecte de la interrupció de la prescripció; l'art. 7.1 del [Reial Decret Legislatiu 8/2004, del 29 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre responsabilitat civil i assegurança en la circulació de vehicles a motor](#) (en endavant, RD Leg. 8/2004), i l'art. 33.2 de la [Llei 1/1970, de 4 d'abril, de caça](#).

⁵⁶ És el cas, per exemple, de l'acció de retorn que estableix el RDLeg. 8/2004 (cfr. art. 10.2), de l'acció de prescripció de sis mesos que es preveu a la [Llei 48/1960, de 21 de juliol, sobre navegació aèria](#) (cfr. art. 124), de la prescripció triennal per l'exercici de l'acció derivada dels danys produïts per productes defectuosos o de la prescripció anual de l'acció de repetició de qui ha efectuat el pagament contra els altres responsables, contemplada per l'art. 143.1 RDLeg. 1/2007.

Joan EGEA FERNÁNDEZ (2003), "Codificació civil i competència legislativa de la Generalitat de Catalunya", *InDret*, núm. 4 (www.indret.com).

Santiago ESPIAU ESPIAU, Antoni VAQUER ALOY (eds.) (2003), *Bases de un Derecho Contractual Europeo, Bases of a European Contract Law*, Tirant lo Blanch, València.

-- (2005), *La Tercera Parte de los Principios de Derecho Contractual Europeo/Principles of European Contract Law Part III*, Tirant lo Blanch, València.

Josep FERRER RIBA (2003), "Els efectes de la prescripció en el dret civil de Catalunya", *InDret*, núm. 2 (www.indret.com).

Joan Pere FONTANELLA (1612-1622), *De Pactis Nuptialibus sive Capitulis Matrimonialibus Tractatus*, Barcinonae.

-- (1668), *Decisiones Sacri Regii Senatus Cathaloniae*, Lugduni.

M. Carmen GETE-ALONSO I CALERA (2008), "El Codi civil de Catalunya: les competències legislatives - el procés de codificació", *Activitat parlamentària*, núm. 16, pp. 30-37.

Albert LAMARCA I MARQUÈS (1999), "La prescripció de les accions personals que no tenen assenyalat termini especial en el dret civil de Catalunya: la seva inaplicació", *Revista Jurídica de Catalunya*, núm. 4, pp. 957-982.

--(2002), "Entra en vigor la llei de modernització del dret alemany d'obligacions", *InDret*, núm. 1 (www.indret.com).

Ole LANDO, Hugh BEALE (eds.), THE COMMISSION ON EUROPEAN CONTRACT LAW (1999), *Principles of European Contract Law, Parts I and II*, Kluwer Academic Publishers, The Hague.

Ole LANDO, Eric CLIVE, André PRÜM, Reinhard ZIMMERMANN (eds.) (2003), *Principles of European Contract Law, Part III*, Kluwer Law International, The Hague, London, Boston.

Fernando MARTÍNEZ SANZ (2003) "Los principios de derecho contractual europeo (Comisión Lando) en el marco de la armonización del derecho de contratos", a ÀREA DE DRET CIVIL, UNIVERSITAT DE GIRONA (coord.), *El Dret civil català en el context europeu. Materials de les Dotzenes Jornades de Dret Català a Tossa. 26 i 27 de setembre de 2002*, Documenta Universitaria, Girona, pp. 83-96.

Santiago ORRIOLS GARCIA, Albert FONT SEGURA (1997), "Reflexions entorn la rescissió per lesió en dret interregional", *Revista Jurídica de Catalunya*, Vol. 96, núm. 3, pp. 767-796.

Lluís PUIG I FERRIOL (1987), "Artículos 277 al final de la Compilación de Cataluña", a Manuel ALBALADEJO GARCÍA, Silvia DÍAZ ALABART (eds.), *Comentarios al Código civil y Compilaciones forales*, Vol. XXX, Edersa, Madrid (disponible en Vlex).

Lluís PUIG I FERRIOL, M. Carmen GETE-ALONSO, M. Eulàlia AMAT LLARI, Joan Manel ABRIL CAMPOY, Xavier CECCHINI ROSSELL (2005), *Fonaments de Dret Privat Andorrà*, Vol. II. *Dret d'obligacions, responsabilitat civil i prescripció extintiva*, Fundació Julià Reig, Premsa Andorrana S.A., Andorra.

Francisco RIVERO HERNÁNDEZ (2003), "Primera valoració de la regulació de la prescripció i la caducitat en el Codi Civil de Catalunya", *Revista Catalana de Dret Privat*, núm. 2, pp. 45-110.

Encarna ROCA TRIAS (1978), "El Código Civil como supletorio de los derechos nacionales españoles", *Anuario de Derecho Civil*, Vol. 31, núm. 2, pp. 227-286.

--(1979), "El Derecho Civil Catalán en la Constitución de 1978", *Revista Jurídica de Catalunya*, Vol. 78, núm. 1, pp. 7-36.

--(1983), "L'estructura de l'ordenament civil espanyol (discurs d'ingrés)", *Revista Jurídica de Catalunya*, Vol. 82, núm. 1, pp. 125-180.

--(2003), "Introducció al problema de l'aproximació dels Drets civils europeus", a ÀREA DE DRET CIVIL, UNIVERSITAT DE GIRONA (coord.), *El Dret civil català en el context europeu. Materials de les Dotzenes Jornades de Dret Català a Tossa. 26 i 27 de setembre de 2002*, Documenta Universitaria, Girona, pp. 21-46.

Pablo SALVADOR CODERCH (1984), "El Derecho civil de Cataluña. Comentario al nuevo art. 1 de la Compilación catalana", *Revista Jurídica de Catalunya*, núm. 4, pp. 44 i seg.

--(1985), "La Compilación y su historia. Los presupuestos políticos y culturales de la Compilación del Derecho Civil de Cataluña", a Pablo SALVADOR CODERCH, *La Compilación y su historia. Estudios sobre la codificación y la interpretación de las leyes*, Bosch, Barcelona, pp. 135 i seg.

Sixto SÁNCHEZ LORENZO (2003), "Aproximación del Derecho civil en Europa: marco comunitario y competencias de la Comunidad Europea", a ÀREA DE DRET CIVIL, UNIVERSITAT DE GIRONA (coord.), *El Dret civil català en el context europeu. Materials de les Dotzenes Jornades de Dret Català a Tossa. 26 i 27 de setembre de 2002*, Documenta Universitaria, Girona, pp. 47-82.

Antoni VAQUER ALOY, Albert LAMARCA I MARQUÈS (eds.) (2005), *Comentaris a la nova regulació de la prescripció i la caducitat en el Dret civil de Catalunya*, Atelier, Barcelona.

Antoni VAQUER ALOY (ed.) (2008), *European Private Law Beyond the Common Frame of Reference: Essays in Honour of Reinhard Zimmerman*, Europa Law Publishing, Netherlands.

--(2008), "El llibre I del Codi civil de Catalunya", *Activitat Parlamentària*, núm. 16, pp. 38-45.

Miguel VIRGÓS SORIANO (1995), "Comentario al art 10.5-5", a Manuel ALBALADEJO GARCÍA, Silvia DÍAZ ALABART (eds.), *Comentarios al Código civil y Compilaciones Forales*, T.I, Vol. II, Edersa, Madrid (disponible en Vlex).

Christian VON BAR (2008), "A Common Frame of Reference for European Private Law - Academic Efforts and Political Realities", *Electronic Journal of Comparative Law*, Vol. 12.1 (<http://www.ejcl.org/121/art121-27.pdf>).

Reinhard ZIMMERMANN (2001), "Grundregeln eines Europäischen Verjährungsrechts und die deutsche Reformdebatte", *Zeitschrift für europäisches Privatrecht*, núm. 2, pp. 216 i seg.

5. Taula de sentències citades

Tribunal Constitucional

<i>Data</i>	<i>Ar.</i>	<i>Magistrat Ponent</i>
12.3.1993	RTC 1993\88	Alvaro Rodríguez Bereijo
16.5.1993	RTC 1993\156	Vicente Gimeno Sendra
28.6.2010	EDJ 2010\121768	Jorge Rodríguez-Zapata Pérez
29.10.2003 (Auto)	RTC 2003\349 AUTO	-

Tribunal Suprem

<i>Sala i Data</i>	<i>Ar.</i>	<i>Magistrat Ponent</i>
1ª, 12.11.1964	RJ 1964\5077	Antonio de Vicente Tutor y Guelbenzu
1ª, 28.6.1968	RJ 1968\3607	Francisco Bonet Ramón
1a, 20.1.1971	RJ 1971\221	Antonio Cantos Guerrero
1a, 22.11.1982	RJ 1982\6554	Antonio Fernández Rodríguez
1ª, 20.2.1987	RJ 1987\724	Mariano Martín-Granizo Fernández
1ª, 12.2.1988	RJ 1988\941	Matías Malpica González-Elipe
1ª, 28.11.1988	RJ 1988\8718	Jesús Marina Martínez-Pardo
1ª, 21.12.1991	RJ 1991\9475	Francisco Morales Morales
1ª, 27.1.1992	RJ 1992\265	Eduardo Fernández-Cid de Temes
1ª, 23.6.1992	RJ 1992\5481	Teófilo Ortega Torres
3ª, 31.1.2001	RJ 2001\1083	Jesús Ernesto Peces Morate

Tribunals Superiors de Justícia

<i>Tribunal i Data</i>	<i>Ar.</i>	<i>Magistrat Ponent</i>
TSJCat 19.7.1993	EDJ 1993\14217	Jesús Corbal Fernández
TSJCat 23.12.1993	RJ 1993\10202	José Antonio Somalo Giménez
TSJCat 28.12.1993	RJ 1993\10203	Luis María Díaz Valcárcel
TSJCat 29.5.1995	RJ 1995\8174	Jesús Corbal Fernández
TSJCat 2.10.1995	RJ 1995\8180	Jesús Corbal Fernández
TSJCat 11.3.1996	RJ 1996\6252	Jesús Corbal Fernández
TSJCat 18.9.2003	RJ 2003\7125	Nuria Bassols Muntada
TSJCat 12.2.2007	RJ 2007\3632	Carlos Ramos Rubio
TSJN 22.1.1996	RJ 1996\644	Miguel Angel Abárzuza Gil
TSJN 8.10.1997	RJ 1997\7098	Francisco Javier Fernández Urzainqui

Audiències Provincials

<i>Tribunal, Secció i Data</i>	<i>Ar.</i>	<i>Magistrat Ponent</i>
SAPB, 11a, 13.12.1995	RJC 1996	-
SAP Lleida, 2a, 20.5.1999	AC 1999\912	Joaquín Bernat Monje
SAPB, 11a, 13.10.1999	AC 1999\8963	Francisco Herrando Millán
SAP Tarragona, 3a, 26.4.2000	JUR 2000\196382	Agustín Vigo Morancho
SAPB, 17a, 9.3.2001	AC 2001\1032	Victoriano Domingo Loren
SAPB, 11a, 11.5.2001	JUR 2001\234879	Carmen Muñoz Juncosa
SAPB, 11a, 7.1.2003	JUR 2003\108323	Juan Miguel Jiménez de Parga Gastón
AAPB, 12a, 27.1.2003	JUR 2003\109632	José Luis Valdivieso Polaino
SAPB, 1a, 19.3.2003	JUR 2003\197770	María Dolores Montolió Serra
AAPB, 17a, 17.3.2005	JUR 2005\125437	María Dolores Montolió Serra
SAP Girona, 2a, 9.7.2007	JUR 2007\357109	Joaquim Miquel Fernández Font
SAP Lleida, 2a, 20.9.2007	JUR 2007\335030	Albert Guilanyà i Foix
SAP Tarragona, 3a, 17.11.2007	JUR 2008\39354	María de los Angeles Barcenilla Visus
SAPB, 4a, 13.12.2007	JUR 2007\64648	Antonio Germán Ponton Praxedes
SAPB, 1a, 24.3.2008	JUR 2008\1537	Adrián Varillas Gómez
SAPB, 11a, 14.4.2008	JUR 2008\171147	José Antonio Ballester Llopis
SAPB, 14a, 16.4.2008	JUR 2008\170964	Rosa M ^a Agulló Berenguer
SAPB, 16a, 30.6.2008	JUR 2008\265254	Agustín Ferrer Barriendos
SAPB, 1a, 24.3.2009	AC 2009\1537	Antonio Ramón Recio Córdova
AAPB, 19a, 3.9.2009	JUR 2009\463269	M ^a Asunción Claret Castany

SAPB, 4a, 10.9.2009	JUR 2009\396751	Vicente Conca Pérez
SAPB, 19a, 6.10.2009	JUR 2009\490630	Amelia Mateo Marco
SAPB, 1a, 2.2.2010	JUR 2010\148147	María Dolores Portella Lluch
SAPB, 1a, 10.3.2010	JUR 2010\164985	María Dolores Portella Lluch
SAPB, 4a, 29.3.2010	JUR 2010\278027	Mercedes Hernández Ruiz-Olalde